

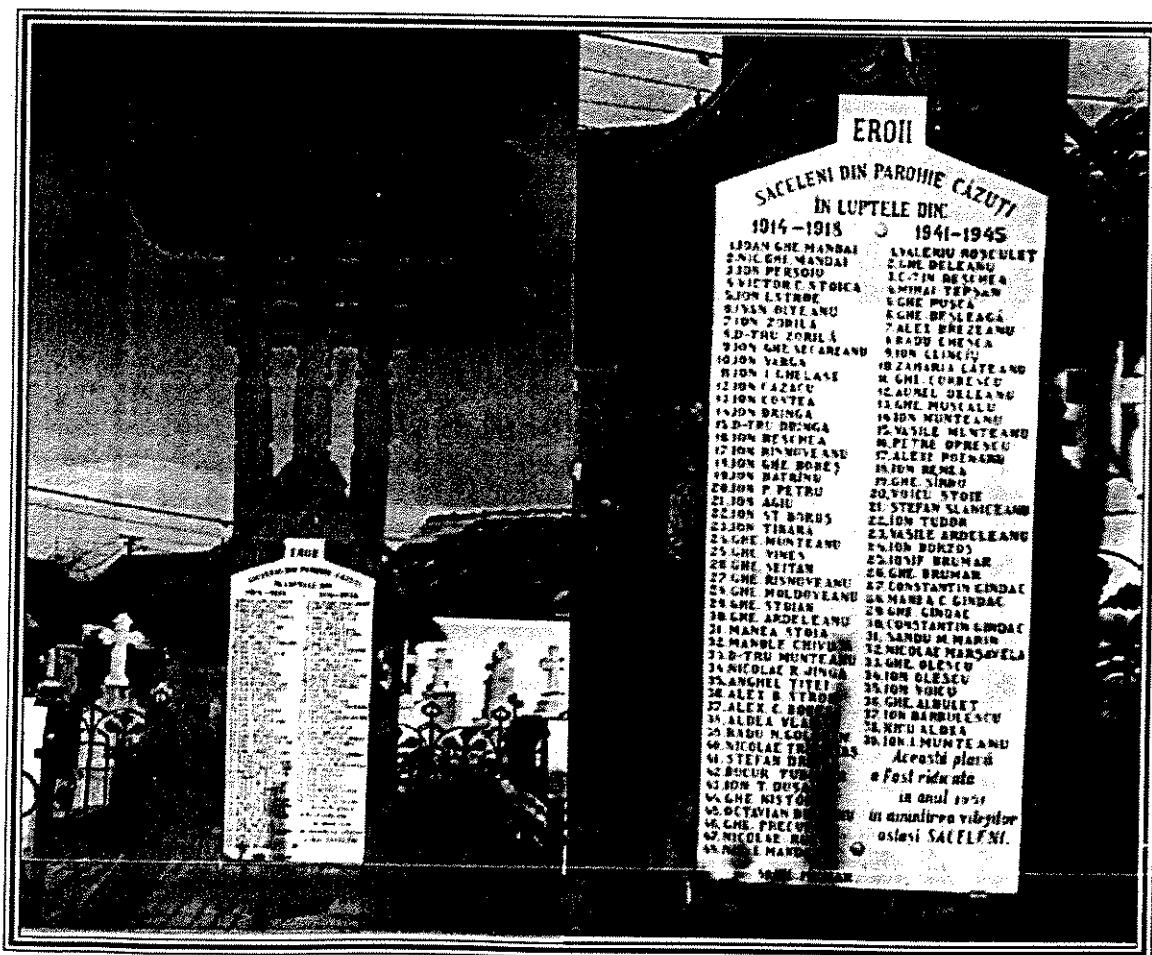
PLAIURI SĂCELENE

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE, ÎNFIINȚATĂ
ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRASOV, SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994,
cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

VREM

să răscolum trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului
să despicăm drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești

VICTOR TUDORAN
Plaiuri săcelene, 1934

PLAIURI SĂCELENE

APARE TRIMESTRIAL

CUPRINS

IN MEMORIAM

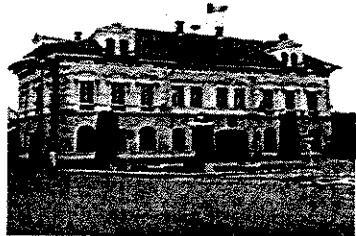
- Sărbătoarea Națională pag.3
Gărzile naționale pag.5
Gânduri pentru nașterea pag.
Domnului pag.6
Sfinții Arhangheli Mihai și Gavril pag.7
Cele 16 coloane ale Săcelelor pag.8
Considerație și înaltă prețuire (I) pag.11

CULTURĂ

- Nevoia de Eminescu pag.12
Ioan Sassu Ducșoara pag.13
Darie magheru pag.14
Moartea unui scriitor pag.14
Colinde pag.15
Cronica limbii pag.16
La pas prin librării pag.17

ACTUALITATEA SĂCELEANĂ

- Nevoia de Euopenizare pag.18
Primăria municipiului Săcele pag.20
Electroprecizia pag.22

OPINII

- Pelerinaj la Alba Iulia pag.23
Popasuri la izvoare de cultură pag.24
Revelion 2001 pag.25

SĂNĂTATE - SPORT

- Olimpiada mileniului pag.25
Ameteaala pag.26

2001

La cumpăna dintre milenii, colectivul de redacție al revistei
"Plaiuri Săcelene" vă urează să petreceti Sfintele
Sărbători de iarnă și Anul Nou 2001 cu sănătate, bucurie
și fericire alături de cei dragi.
La Multă An!

Marea Sărbătoare Națională a Unirii

Suntem părtăși și în acest an, 2000, - cumpăna dintre milenii – la aniversarea memorabilă a zilei de 1 Decembrie 1918, bornă crucială în calendarul istoriei neamului nostru, când la Alba Iulia, în Marele Forum Național de atunci, s-a pecetluit actul Marii Uniri a Transilvaniei cu Țara, împlinindu-se astfel visul de veacuri al românilor de a trăi laolaltă, în România. Mulți oameni de seamă ai românilor au exprimat în vremuri idealul de unire, unii încercând pe diverse căi chiar să înfăptuiască un nou român politic și istoric Nicolae Bălcescu a exprimat acest deziderat al românilor cu claritate și multă putere de convingere: "Vrem să fim o națiune, una puternică și liberă, prin dreptul și datoria noastră, pentru binele nostru și al celorlalte națiuni, căci vom fi fericirea noastră și avem o misiune a împlini în omenire".

Primul război mondial, izbucnit în vara anului 1914 a stimulat puternic mișcările de eliberare, cu deosebire cele din imperiile europene multinaționale habsburgic și tarist. Prin sacrificii istovitoare și jertfe a mii de vieți omenești, prin lupte crâncene și acte de supremă vitejie care au culminat cu epopeele de la Mărăști, Mărășești, Oituz și alte zone fierbinți ale războiului, români și-au dovedit forță patriotică de a întregi și apăra prin eroism Țara cea cuprinsă între hotarele firești ale neamului. Românii acelor zile, de la vîlădică la opinca, de la soldatul anonim, aflat în tranșeele războiului, până la regele țării și-au manifestat dorința de unire cu Țara, nu numai prin vorbe, ori festivități spontane, ci în mod cu totul eroic, prin fapte de vitejie. Mulți tineri români s-au înrolat atunci voluntar pentru a lupta pe front și mulți militari din armatele Imperiale au dezertat, fraternizând cu ostinea română, luptând împreună

cu aceasta pentru eliberare. Unii au plătit cu viața astfel de gesturi patriotice. Spre sfârșitul anului 1918, când urmările conflagrației mondiale erau previzibile, pe teritoriile românești se conturau demersurile politice pentru realizarea Unirii. S-a constituit Consiliul Național Român Central pentru coordonarea acțiunilor care se impuneau (18/31 oct. 1918). În Transilvania s-au format Consilii naționale, regionale, locale și Gărzii naționale, pentru a asigura linisteia și ordinea publică, ocrotirea populației de manifestări anarhice și huliganice. În mod organizat s-au purtat tratative cu forțele care se opuneau sau încercau să tergiverzeze actul unirii Transilvaniei cu Țara. Luna noiembrie 1918 a fost marcată de măsuri dense și energice pentru consultarea democratică a populației în vederea unirii și alegerea reprezentanților pentru Marea Adunare de la Alba Iulia.

Evenimentele politice ale aceluia an sunt consemnate în nenumărate depozite de informații. În fiecare an, cu ocazia tradiționalelor manifestări legate de Ziua Națională a Marii Uniri, instrumentele sociale de comunicare, oferă românilor și lumii întregi informații despre evenimentul rememorat la această dată. Cu modestie, și revista noastră, "Plaiuri Săcelene", s-a străduit să facă un astfel de efort cu gândul de a înfățișa actualelor generații de săceleni crâmpeie semnificative despre evenimentele istorice, de la început de mileniu doi, care au culminat cu unirea firească a ținuturilor românești.

Momentul sărbătorit la 1 Decembrie, n-a apărut în istoria neamului nostru ca un miracol. Izvoare nenumărate vorbesc despre legitimitatea, eforturile și sacrificiile românilor pentru realizarea unității lor într-un stat modern. Amintim aici de pildă, succint și incomplet, faptul că alegerea locului de consfințire a

(continuare în pagina 4)

(continuare din pagina 3)

Marea Sărbătoare Națională a Unirii

Marii Uniri, n-a fost una întâmplătoare. N-a fost Bucureștiul, Clujul, Brașovul sau altă localitate ori zonă a țării, ci modesta urbe din Transilvania, recunoscută de istorie – Alba Iulia – ca așezare românească, cu rădăcini dacice dovedite, numită de romani Apulum și recunoscută în Evul Mediu drept capitală a principilor Transilvaniei (Bălgard). La Alba Iulia, în anul 1600, Mihai Vodă Viteazul s-a proclamat “domn al Țării Românești, al Transilvaniei și a toată Țara Moldovei”, prevestind astfel Marea noastră Unire. Acel act istoric a fost zădărnicit atunci de minti și mâini dusmane, la Câmpia Turzii. În Alba Iulia, au fost întemnițați și supuși supliciului tragerii pe roata martirii românismului din Transilvania, Horia și Cloșca (28 febr. 1785). Mai târziu, în jurul acestui centru transilvan a luptat și a suferit pentru drepturile românilor Avram Iancu... Astfel de motive au făcut ca Alba Iulia să devină simbolul dorinței românilor de unire cu Țara. “...La Alba Iulia-n Cetate, / Decembre e ! / Și clopot bate, / Iar înimile ard ca para: / “Noi vrem să ne unim cu Țara!...” / De-atunci prin ani ‘cel clopot bate: / E fără moarte și ne-adună / Pe toți cu inima română / Și mâine și în veci va bate / La Alba Iulia-n cetate...”

Despre Ziua de 1 Decembrie 1918 și participarea săcelenilor la înfăptuirea Marii Uniri, au fost publicate multe pagini în revistele locale “Viața Săceleeană”, “Plaiuri Săcelene” ediția interbelică și cu consecvență, an de an, în ediția nouă, după 1990.

S-a încercat, deseori o rememorare a timpurilor trăite de Săcele și săceleni după Unire (1918 – 1930-40). Războiul a lăsat țara cu mii de văduve și orfani, o economie națională sărăcită și slab dezvoltată, nevoi legislative impuse de noile condiții din România întregită, vidul de personal specializat pentru administrație, învățământ, cultură, culte etc. Dar comunitatea săceleeană a anilor 1920-40, n-a îngenunchiat în fața greutăților de atunci. A recurs, prin oamenii ei de seamă, la soluții cuprinse sintetic în deviza “prin noi însine”, rezolvând situații locale din cele mai diferite. Încă dinaintea actului unirii, pe calea la Alba Iulia, gărzile naționale locale au introdus în satele săcelene ordinea și liniștea. Intelectuali de seamă locali, preoți, învățători, profesori, avocați, ingineri și tehnicieni, mulți tineri studenți și elevi, cu sprijinul administrației locale și a unor săceleni de frunte din țară, s-au organizat în diferite asociații și uniuni și au pus la cale acțiuni de anvergură pentru emanciparea localității. Atunci nu s-a așteptat atât de mult și de multe de la foruri

centrale, ci oamenii au participat cu suflet la “clădirea țării” și a Săcelelor. Ne referim doar la câteva aspecte la care unii dintre veteranii satului, aflați încă în viață, au contribuit. S-a înviorat și largit viața cultural-spirituală pentru toată populația, sub îndrumarea și în jurul bisericilor și a școlilor. Au luat ființă asociații cultural-sportive în spiritul și chiar sub patronajul Astrei. Asociația “Izvorul” din Satulung, cu deosebire prin revistele “Viața Săceleeană” și “Plaiuri Săcelene”, a contribuit substanțial la radicalizarea vieții culturale, socio-economice și civice a Săcelelor. În jurul ei și al revistelor locale s-au strâns și au conlucrat personalități de anvergură atașate Săcelelor, care nu s-au limitat la a duce faima celor “Săpte sate” pe meridianele țării, ci au susținut prin idei și fapte tonusul ridicat al vieții și renumele acestei localități. În acea perioadă s-au realizat Parcul din Grădina Domneacă, mai multe biblioteci și case de citire, echipe și competiții sportive renumite, s-a început ridicarea Căminului Colceag, azi spital orășenesc, s-a discutat proiectul unei ambițioase Case Naționale de Cultură și a unui muzeu local. Publicul local era antrenat, într-un cuprinzător cerc de educație extrașcolară, să participe la conferințe, formații artistice de cor, dansuri, teatru, recitări. Bisericiile erau adevărate focare de cultură. În acea vreme au luat ființă asociații economice de tip cooperativist și bancar, iar turismul rural era practicat aici pe scară largă. A fost rezolvată problema transportului în comun, s-a dezvoltat industria casnică locală. Comerțul și meseriile au răspădit faima săcelenilor indiferent de etnie, în țară. Asociațiile cultural-sportive susținute de școli și biserici, de negustori și oamenii de afaceri săceleni, au făcut să reînvie vechi tradiții românești, legate de marile sărbători ale anului și de sezon (balul plăcintelor, Sântilia etc.). Toate acestea și multe altele sunt dovezi incontestabile despre consecințele pozitive ale Marii Uniri asupra Săcelelor.

Cu ocazia marilor aniversări, sărbători religioase ori laice, rememorăm faptele înaintașilor, pentru a-i cinsti după datina strămoșească dar, cu deosebire, o facem pentru a învăța din experiența, munca și sacrificiile lor, cum să rezolvăm, cu pricipere și forțele noastre locale, problemele pe care viața comunitară prezintă și de viitor ni le ridică neconțenit.

Andronic Moldovan

Gărzile și sfaturile naționale românești din Săcele în zilele premergătoare Marii Uniri

"Unirea nu este opera cătorva oameni, ci este rezultatul zburărilor și sacrificiilor de secole ale întregului neam Românesc. Ea n-a fost altceva decât consfințirea voinei poporului român unit sufletește încă dinainte."

Gh. Dragos 1925

Odată cu destrămarea monarhiei Austro – Ungare în urma înfrângerilor din Primul Război Mondial, popoarele din imperiul dualist și-au căutat propriul lor drum și s-au constituit în state independente. Astfel, croații, sârbii, cehii și slovacii, ungurii, români și-au dezvoltat propriile lor structuri statale.

Pentru români din Transilvania, Banat, Crișana, Maramureș destrămarea monarhiei Austro- Ungare a reprezentat șansa de a se uni cu frații din Vechiul Regat. Sarcina de a conduce aceste teritorii spre unirea deplină cu "țara mamă" avea să revină Consiliului Dirigent condus de Iuliu Maniu. Totodată, Consiliul avea drept sarcini păstrarea ordinei, protecția locuitorilor și pregătirea Marii Adunări Naționale.

Consiliul Dirigent a adresat un apel către toate județele și comunele transilvănene pentru ca în fiecare așezare să se constituie Consiliu (sfaturi) naționale și Gărzi naționale. Locuitorii comunelor săcelene au răspuns și ei chămărilor Consiliului Dirigent și astfel în cele şapte comune săcelene s-au format în luniile octombrie – noiembrie 1918 Sfaturi și Gărzi naționale.

Prima ședință a unui Sfat național a avut loc la Satulung în seara zilei de 31 octombrie, fruntași săceleni intrându-se în casa lui Sandu Bucurenciu. El au luat hotărârea ca președinte al Sfatului să fie Stefan Pâclea; de asemenea au decis înființarea Gărzii naționale din Satulung condusă de Gheorghe Dragos¹.

Garda a dus lipsă la început de arme, dar dezarmarea unei coloane de soldați germani aflați în retragere a suplinit această lipsă. Altă hotărâre luată în ședință din 31 octombrie ~~–~~ [–] fost formarea unei delegații care să superviseze distribuirea alimentelor și a articolelor de primă necesitate.

Săcelenii din Turcheș s-au întâlnit la 4 noiembrie în clădirea școlii românești și au ales Sfatul național din comună. Ședința s-a încheiat cu alegerea domnului Constantin Papuc ca președinte și cu hotărârea de a se constitui o gardă națională din bărbați între 18 și 24 ani. O comisie formată din Constantin Papuc, Toma Blonea, Vasile Bărbat, Alexe Antimir și Nicolae Teleanu a fost delegată să anunțe domnului Deak constituirea Consiliului național român din comună și propunerea de colaborare cu Consiliul național maghiar al cărui președinte era dl. Deak². Celelalte comune și-au ales și ele Consiliile naționale având ca președinti pe Octavian Sîntion, preot, (Cernatu), Aurel Oancea, preot, (Baciu), Nicolae Comșa (Tărlungeni), Vasile Sandu, caporal, (Purcăreni) și Corneliu Bogdan, husar, (Zizin)³. Ziarul "Glasul Ardealului" relata în numărul său din 8 noiembrie 1918 componenta

Sfatului național român din Țara Bârsei din care făceau parte printre alții și: N. Lepedeanu (Baciu), N. Șeitan (Turcheș), Octavian Sîntion (Cernatu), N. Pană (Satulung)⁴. De altfel, în ședința din 25 noiembrie a Cercului Electoral Hărman din Comitatul Brașov s-a hotărât, pe baza voturilor celor prezenți, ca alături de alți delegați să fie prezent la Marea Adunare națională de la Alba Iulia și preotul paroh din Cernatu, Octavian Sîntion⁵. Adeziunea tuturor românilor din Săcele la Unire este clar redată de procesele verbale ale ședințelor de adeziune. Redau spre exemplificare un astfel de proces verbal consemnat la întrunirea ținută în Cernatu, în ziua de 27 noiembrie: "Obștea poporului român din comuna Cernatu Săcelor din îndemn propriu și fără nici o silă sau ademenire din vreo parte, dă la iveau dorința fierbințe, ce însuflă în inima fiecărui român și declară că voinea sa nestrămutată este: Voim să fim alăturați, împreună cu teritoriile românești din Ardeal, Banat, Ungaria și Maramureș la Răegatul României sub stăpânirea Majestății Sale, regele Ferdinand I. În această hotărâre a noastră asternem tot ce au dorit strămoșii noștri, tot ce ne încalzește pe noi, cei de față, și tot ce va înălța pururea pe fiili și nepoții noștri. Așa să ne ajute Dumnezeu⁶." Astfel de ședințe de adeziune la unire vor avea loc în aceeași zi, 27 noiembrie 1918, la Purcăreni, Turcheș, în ziua următoare la Satulung, Zizin, Baciu. Cele șapte gărzi naționale comunale săcelene aveau un efectiv de 174 membri și formau împreună secția a IX-a din județul Brașov comandată de stegarul Gheorghe Dragos⁷. Comitetele naționale române și gărzile naționale române din Săcele au conlucrat cu rezultate excepționale cu reprezentanții maghiarilor de aici, la împărtirea alimentelor și la pașa obiectivelor. La 20 decembrie 1918, când garda maghiară s-a autodizolvat, toți membrii ei au fost primiti în garda română⁸. Săcelenii au contribuit cu însuflare la constituirea consiliilor și gărzilor naționale aducându-și o contribuție însemnată la pregătirea Marii Uniri.

Bibliografie :

1. DRAGOȘ G. - "Participarea Săcelor la acțiunea de pregătire a unirii Transilvaniei cu România de la 1 decembrie 1918" în "Cu și despre Gheorghe Dragos", ed. Risoprint, Cluj Napoca, 1998, p.124.
2. xxx "1918 LA ROMÂNI", ed. Științifică și Pedagogică, București, 1989, vol.VII, p.115-116.
3. DRAGOȘ, op.cit, p.124.
4. "Glasul Ardealului", an I, nr.1, 8 noiembrie 1918, Brașov.
5. xxx "1918 LA ROMÂNI", vol.VIII, p.90.
6. IDEM, p.106-107.
7. DRAGOȘ, op.cit., p.124.
8. IDEM, p.126.

CUVINTE DE FOLOS - RESTITUIRI**Gânduri pentru Nașterea Domnului.**

"Hristos se naște, măriți-L; Hristos din ceriuri, întâmpinați-L; Hristos pe pământ, înălțați-vă, căntați Domnului tot pământul".

(Publicată în Revista "Plaiuri Săcelene", oct.-nov.-dec., 1938)

Praznicul Nașterii Domnului, întroienit de zăpadă și biciuit de crivăț, aduce în fiecare an o bucurie sfântă în toate sufletele omenești. Cei mai în vrâstă așteaptă Crăciunul, pentrucă în aceste zile o liniște divină se pogoaără în suflete, în timp ce aducerile aminte miresmuiesc plăcut duhul omului cu belșugul dragostei de viață.

Nu este colț pământesc și nici sufletesc care să nu tresalte de bucurie în aceste zile de sărbătoare.

Motivul bucuriei îl formează faptul istoric și dumnezeesc al nașterii Domnului nostru Iisus Hristos.

În Betleemul ludei s'a născut Hristos, dar nu în centrul orășelului, ci la periferia cea mai îndepărtată. S'a născut într'un staul, "un staul aidoma, o închisoare a vitelor care muncesc pentru om. Străvechiul, sărmanul staul din ținuturile străvechi, din ținuturile săracă, din țara lui Iisus, nu e balconul cu stâlpi, nici grajdul științific al bogăților de azi, ori coliba elegantă ce se arată prin bisericile catolice..... adevăratul staul e întunecos, murdar, cu miros greu: curat nu-i în el decât jgeabul în care păturește gospodarul fân și nutre". (Papini). Într-o astfel de colibă s'a născut Hristos, într'o noapte cu stele multe, cu ger strănic și cu un vad de lumină aurie pe care se pogorau îngerii lui Dumnezeu cântând: *mărire întru cei de sus, lui Dumnezeu, iar pe pământ pace și între oameni bunăvoie*. Păstorii se închină lui Iisus și-l aduc darurile albe ale păstoriei. La fel fac magii și cu ei se supune toată teologia, toată știința și toți puternicii pământului.

Fiul lui Dumnezeu se face om, se smerește pe sine pentru a ne ridica în slavă pe noi care ne robisem păcatului. "Inimă înfrântă și smerită", iată nouă duh al vieții în Hristos, iată nouă lumină a Betleemului.

Așa s'a născut Iisus Hristos, așa s'a început mândruirea noastră, așa s'a născut Crăciunul.

Pentru noi, Crăciunul este cea mai bogată sărbătoare în datini și obiceiuri bătrâne. Cel mai obișnuit obicei este al colindatului. Solia Nașterii Domnului este adusă în versul colindelor, de micii colindători care poartă în fată îmbujorarea frigului, bucuria colindatului și bucuria unui câștig nevinovat.

Colindele sunt imnuri religioase prin care poporul

și-a manifestat credința și bucuria. Ele aparțin poeziei populare cu caracter religios și alcătuiesc "cea dintâi fază a civilizației unui neam ce se trezește la lumina vieții".

Spiritul productiv al neamului nostru a tors prin fusul poeziei aceste colinde, în care ideea sau credința religioasă s'a îmbrăcat pentru o popularizare ușoară și pentru o bucurie sufletească. Colindele sunt variate în formă dar cu mari asemănări în fond, pe întreg cuprinsul țării. Ele rămân un tozaur scump, o zestre specifică și alătura de celelalte tradiții formează manifestările după care se poate determina coloritul sufletului înaintașilor noștri.

Pentru vremurile acestea în care trăim, se impune ca aceste colinde să se păstreze cu nota lor specifică locului, iar obiceiul colindatului să fie pururea între noi cu forma lui îngereaseă. Crăciunul nostru ortodox și românesc se poate cunoaște după fulgi de zăpadă care împânzesc văzduhul, după glasul argintiu al colindătorilor și după mulțimea datinilor născute pentru aceste zile.

Deci, să căutăm a ne desbrăca de toate artificiile, de toate calculele și cu sufletele înălțate să simțim în fiecare vers al colindei, sufletul credincios al înaintașilor.

*Ia sculați, boeri sculați...
Că vă vin colindători
Noaptea pe la cântători
Și nu vă vin nici c'un rău
Ci vă vin cu Dumnezeu...*

Pentru încheiere, vă irimitem îndemnul poetului:

*"Să mai ales în iarna asta, lăsați copiii să colinde
Să nu se închidă nici o poartă în preajma lor,
și nici un semn
Să nu-i opreasă din curatul și sfântul datinii îndemn
O, mai ales în iarna asta, lăsați copiii să colinde".*

Preot Gheorghe Serbu

Fost paroh al Bisericii "Sf. Adormire" din Satulung

Ziua Sfintilor Arhangheli MIHAIL și GAVRIL

"Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor sufletelor noastre, la Domnul să cerem"

Credința în existența îngerilor s-a întărit în sufletele oamenilor prin aparițiile ce au avut loc atât în Vechiul Testament, cât și cel Nou, deorece, aşa cum vom vedea, întreaga Biblie ne vorbește despre aceste ispite curate, trimise de Dumnezeu ca să-l ducă pe pământ solie, ori să le poarte de grija oamenilor. Dând expresie acestei credințe, Biserica, încă din veacul al IV-lea, pe timpul lui Constantin cel Mare, care a ridicat cel dintâi biserică în cinstea Sfinților Arhanghelii Mihail și Gavril, a stabilit sărbătoarea din 8 noiembrie sub denumirea *"Adunarea mai marilor arhistrategi Mihail și Gavril și a tuturor puterilor fără de timp"*. A făcut aceasta nu numai pentru a-și arăta venerația și evlavia față de aceste creațuri spirituale, ci și pentru a comemora biruința reputată dintru început de îngerii buni împotriva îngerilor răi, răzvrătiți contra Creatorului și Stăpânului lor, biruință încheiată cu izgonirea lor în iad. Sfintele Scripturi ne învață că omul reprezintă puncta de legătură între lumea materiei, adică lumea văzută, și lumea spiritului, adică lumea nevăzută. Dar pentru ca această garanție în ordinea ființelor să fie completată, mintea cere ca între om și Dumnezeu, creatorul său, să existe și o ființă spirituală pură. Iată de ce era oarecum de așteptat ca Dumnezeu să creeze și ființe pe care-i numim îngeri, de la cuvântul grecesc "anghelos", care înseamnă trimis, mesager.

Din multimea acestor ființe, noi nu cunoaștem din Sf. Scriptură decât trei nume mari, îngerul Rafael și pe Arhanghelii Mihail și Gavril, supranumiți mai mari verhovnici ai puterilor cerești. Arhanghelii Mihail și Gavril au un rol deosebit în istoria măntuirii noastre. Mihail, - cuvânt ebraic care înseamnă: Cine este ca Dumnezeu? – poartă acest nume ca expresie a biruinței glorioase reputate de el asupra lui Lucifer, căpetenia îngerilor răzvrătiți contra lui Dumnezeu. În toiul luptei, Mihail exclamă: *"Cine e ca Dumnezeu?"*. Cine se măsoară cu Dumnezeu? Si astfel Lucifer este izgonit în iad, împărăția întunericului, devenind Satana, căpetenia îngerilor răzvrătiți, adică a diavolilor.

Celălalt arhanghel, Gavril (cuvânt ebraic care înseamnă puterea lui Dumnezeu), este purtătorul

marilor mesaje ale lui Dumnezeu, crainicul Celui atotputernic. El a vestit în Vechiul Testament venirea Măntuitorului, profetând exact nașterea Lui și că va fi omorât și poporul se va lepăda de El și un conducător străin va distrugă Ierusalimul. Tot Arhanghelul Gavril vestește preotului Zaharia că va naște pe înainte mergătorul lui Iisus Hristos, al căruia nume va fi Ioan. A treia veste o face aici pe pământ Arhanghelul Gavril umilei Fecioare din Nazaret că va naște pe Fiul lui Dumnezeu, Măntuitorul lumii. Tot în Arhanghel, Sf. Tradiție vede pe întăritori care îl asistă pe Iisus în agonia din grădina Ghesiman. Arhanghelul Gavril este, aşadar, mesagerul încredințat de Dumnezeu să ducă celor slabii întăriri, celor întristați bucurie și nădejde atât

în Legea Veche, cât și în cea Nouă. Dar, Dumnezeu când a creat lumea îngerilor s-a gândit în concret și la fiecare din noi, punând în slujba noastră către un înger păzitor. Aici vedem mereu iubirea lui Dumnezeu față de noi, oamenii. El nu s-a mulțumit să îmbrățișeze firea noastră, întrupându-se, ci și pe ființele spirituale din lumea cealaltă le-a făcut tot pentru noi, dăruindu-i păzitori în primejdii și încercări; astfel întreaga creație e făcută cu menirea de a ne sluji.

Când îi sărbătorim pe Căpeteniile ostașilor cerești și o dată cu ei pe îngerii noștri păzitori, se cade să ne reînsuflețim evlavia și fidelitatea față de aceștia, hotărându-ne să le urmăm îndemnurile și bunele inspirații în ispite, în clipele de cumpănă, în încercări și să-i chemăm zilnic în ajutor, aşa cum am învățat când eram prunci și cum ne învață Biserica în ectenia de cerere de la Sfânta Liturghie: *"Înger de pace, credincios îndreptător, păzitor sufletelor noastre, la Domnul să cerem"*.

Să-l cerem pentru reînnoirea și sfântirea noastră personală, pentru Biserica noastră, pentru poporul nostru și pentru lumea întreagă.

Redacția

<<CELE 16 COLOANE ALE SĂCELELOR>>

Municipul SĂCELE – continuator al vechilor așezări Baciu, Turcheș, Cernatu și Satulung – a îmbogățit patrimoniul culturii noastre cu o pleiadă de oameni luminați, personalități care au fixat o emblemă inconfundabilă acestei pitorești localități din Tara Bârsei, asemenea orare, poate doar cu Blajul, Săliștea Sibiului sau Năsăudul grăniceresc, ținuturi ale românilor transilvăneni cu o mare densitate de inteligență. Ele susțin, asemenea unor coloane de granit, prin profesorii, academicienii și artiștii lor, identitatea noastră în ansamblul civilizației europene și constituie o avere a tuturor românilor. Asemenea razelor solare, penetrând vremelnic granițe, au plecat de la Săcele mulți cărturari care au dat temei unității culturale și lingvistice prin fericita lor misiune umanistă.

Numitorul comun al acestor spiritelor jertfelnice a fost altruismul, acea generozitate izvorâtă din patriotismul lor cucernic ce le-a legănat permanent ființa.

Pe la 1858-59 episcopul **FILOTEI** al Buzăului "...Multă însuflețire avea pentru Unirea principatelor". Filotei – Vlădică era originar din Cernatu și purta ca nume de mirean pe acela de Filip (Dimitrie) Pârșoiu (1805 – 1860). A fost un "om al națiunii și al culturii române", el "...dorea dezvoltarea mai ales a științei comerciale, simțind poate înaintea multora, ce rol poate juca comerțul în dezvoltarea națiunii". Prin testamentul său a lăsat 1000 de galbeni "pentru formarea unei biblioteci" și tot în scopuri educaționale suma de 15.000 de galbeni pentru "Școala românească din acest oraș Buzău". Înaintea morții, a donat Eforiei Școalelor 39.000 de galbeni, dovedind că stia ce să facă cu banii, destinând-i celor mai importante instituții de care credea el că are mai multă nevoie țara".

Un nepot al acestuia a fost poetul **NICOLAE NICOLEANU** (1835 – 1871) pe numele său Nicolae (Neagoe) Tomoșoiu, născut și el tot la Cernatu. După ce și face școală "în Țară", la Buzău și Craiova, se stabilește la Iași. Se află printre întemeietorii Societății "Junimea" de la Iași și Ateneului Român de la București.

Nicolae Nicoleanu s-a aflat printre predecesorii lui Eminescu.

O ironie mușcătoare, cu ambiții de piesă clasică, descifrăm din versurile:

"Peșteră posomorâtă / Mare, umedă, tăcută / Ai fi bună-n București / Ca să servi de pușcărie / Hoților care sfâșie / Pieptul țării românești".

Aici, la cotul Carpaților, săcelenii au fost mereu pavăza și lumina statornicie românești dar și puntea de legătură între binefacerile civilizației apusene (Ex. Occidente lux) și nobelețea harului de neînlăturat al culturii bizantine, răsăritene.

În anul 1812, septembrie 7 – "Neagoe Popea (citește Popeea) – senior, de 71 ani, e îngropat de preotul Radu Verzea" (cf. fila 31 din "Cartea de aur", cronică Bisericii "Sfânta Adormire" din Satulung). Vrednicii urmași ai

decedatului îmbrăcă pe rând haina preoției slujind sub scutul altarului și al culturii.

De aceea, cercul ASTRA al Despărțământului Central Brașov care ființează la Săcele, din anul 1995, poartă numele "Frații Popeea". Părintele Radu și părintele Victor, dar mai ales frații lor Nicole Popeea, au purtat faima săcelenilor ca oameni instruiți și luptători pentru liberitate, progres și bunăstare.

În tinerețe, **NICOLAE POPEEA** (1826 – 1908) – viitorul episcop al Caransebeșului, împreună cu istoricul Al.Papiu Ilarian, a editat la Cluj revista "Zorile" care și propunea, printre altele, să-i învețe limba română pe unii dintre studenții români care studiau aici, ferindu-i de "tentaculele" deznaționalizării.

Ales în 1889 episcop al Caransebeșului, Popeea a sprijinit școlile și a îndrumat activitatea editorială. În anul 1900, Academia Română l-a ales printre membrii săi titulari. Prin testament, și-a lăsat întreaga agonisală (cca. 300.000 coroane) în vederea acordării de burse tinerilor doritori și apti pentru învățătură. Lucrarea sa capitală este monumentalul "Memorial al arhiepiscopului și mitropolitului Andrei Șaguna sau luptele naționale – politice ale românilor, 1864 – 1873" (Sibiu, 1889).

Un om de o excepțională deschidere spre valorile lumii civilizate, spre emanciparea meritată a neamului, a fost economistul și diplomatul **GEORGE MOROIANU** (1870 – 1945), un adevărat "apostol al românilor în Occident" cum inspirat l-a numit un autor brașovean de astăzi (dr. Ioan Vlad).

George Moroianu s-a născut la Satulung și s-a instruit atât în țară cât și în străinătate. Termină "Școala Comercială Superioară" de la Brașov, iar apoi își continuă studiile de comerț la Anvers și cele de științe politice la Paris. Își trece doctoratul în științe economice și financiare (1897) la Universitatea din Tübingen. Își leagă numele de activitatea prodigioasă a "Ligii culturale a românilor".

Dăruirea sa totală, acțiunile complexe la care a participat, îl recomandă drept unul dintre principalii artizani ai Unirii celei Mari. A îndeplinit funcții de onoare și dificile ca aceea de consul la Londra sau atașat comercial în țări ca: Austria, Germania, Elveția, Italia și Rusia. În 1918 e numit membru în "Comitetul unității naționale" de la Paris, iar în același an devine consilier tehnic principal al Delegației române de la Conferința de pace desfășurată în capitala Franței.

În anul 1921 este numit profesor de economie politică la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale de la Cluj. Între anii 1929 – 1936 devine rector al acesteia. A publicat numeroase lucrări științifice, politice și literare, printre care amintim: "Legea agrară de la 1864 și statutul țăranului în România" (1898, în limba franceză); "Legăturile noastre cu Anglia" (1923); "Din ținutul Săcelor" (1931); "Luptele românilor transilvăneni pentru libertate și opinia

(continuare din pagina 8)

<<CELE 16 COLOANE ALE SĂCELELOR>>

europeană” (1933, în limba franceză); “Chipuri din Săcele” (1938), etc. În anul 1931 a înființat, la Cluj, publicația de specialitate “Observatorul social – economic”. George Moroianu a fost un apropiat al omului de stat englez Seton Watson, prieten sincer al cauzei românilor pentru realizarea visului de aur al Unirii. Recunoscătoare, începând cu anul 1990, obștea săceleană a hotărât să dea numele de “George Moroianu” liceului teoretic din localitate.

De Săcele se leagă apoi și numele istoricului și omului politic liberal care a fost **ALEXANDRU I. LAPEDATU** (1876 – 1950). S-a născut la Cernatu fiind fiul lui Ion Alex. Lapedatu (1844 – 1878) cunoscutul profesor de limbi clasice de la gimnaziul românesc din Brașov. Primele clase le face la scoala din Cernatu (vare-i poartă azi numele), după aceea învăță la Brașov și la Iași. Urmează cursurile facultății de medicină și pe cele ale facultății de Litere și Filosofie de la București.

Funcționează o vreme la sectia manuscrise de la Biblioteca Academiei, e secretar al Comisiei monumentelor istorice, lucrează asiduu alături de istorici consacrați ca Ioan Bogdan, D. Onciu sau Nicolae Iorga. Datorită unei bogate activități științifice e ales membru al Academiei Române, iar între anii 1935 – 1936 devine președinte al acestui înalt for științific și cultural al țării. În timpul Războiului de Reîntregire, Al. I. Lapedatu îndeplinește misiuni de cea mai mare importanță.

Este ministru al Cultelor și Artelor, calitate pe care a onorat-o cu succes, înscrîndu-și numele printre cei mai destoinici animatori ai vieții culturale – artistice din perioada interbelică. S-a stins, într-o nedreaptă suferință, la închisoarea de la Sighet.

Prof. Univ. dr. **GHEORGHE DRAGOȘ** (1898 – 1978), a fost unul dintre cei mai stimări cărturari săceleni. Originar din Satulung, era fiul unor mocani înstăriți. După ce termină cele 5 clase primare de pe lângă Biserica “Sfinții Arhangheli” urmează cursurile liceului “A. Șaguna” și apoi Scoala Superioară Comercială din Brașov, pe care o termină în 1916. Luptă pe front și se întoarce acasă rănit. Cu toate acestea Gheorghe Dragoș nu are atâmpăr și va conduce, în calitate de comandant, gărzile naționale românești din cele 7 sate săcelene.

Între 1920-23 studiază, la București, științele economice. În timpul studenției se distinge ca unul dintre cei mai activi factori culturali din zona Săcelor, numărându-se printre intermeietorii Asociației cultural – sportive “Izvorul” (1922), prima de acest gen din mediul rural, după Marea Unire. Sprijină continuu dotarea și starea de funcționalitate a “Caselor de cetire” din Săcele.

Între 1923 – 1929 e numit profesor și director al Școlii Superioare de Comerț cu limba de predare română, care ia ființă la Satu Mare. O muncă de pionierat care l-a cucerit și i-a permis profesorului săcelean să organizeze temeinic această școală dotând-o cu materiale didactice, imprimând o bogată activitate în domeniul bibliotecii și al vieții culturale – artistice a elevilor din zonă.

În anul 1925 înființează, în cadrul Societății ASTRA,

Despărțământul Satu Mare, o echipă de călușari. A înființat cooperative de credit și a desfășurat o intensă activitate publicistică. A fost primul doctor al Academiei de Înalte Studii Comerciale și Industriale de la Cluj. “Este cineva om cinstit, de caracter, capabil și muncitor? Atunci apreciază-i calitățile și folosește-i-le în serviciul statului...” arăta Gh. Dragoș într-unul dintre articolele sale de atitudine.

O cuprindătoare prezentare a vieții și activității profesorului o întreprinde d-na Clara Liliana Dragoș, nepoata sa, în lucrarea “Cu și despre Gheorghe Dragoș” apărută la Cluj-Napoca, în anul 1998.

Tot dintr-o înstărită familie de oieri satulungeni își trage obârșia economistul și pedagogul **VICTOR JINGA** (1901 – 1990). După strălucite studii în țară și în străinătate, în domeniul științelor economice, profesorul Jinga reușește să-și fundamenteze, pe lângă pregătirea de specialitate, o solidă cultură generală. A funcționat ca profesor universitar la aceeași Academie de Înalte Studii de la Cluj. În perioada interbelică și în timpul celui de-al doilea război mondial a publicat numeroase studii și articole atât românește cât și în limbi de circulație mondială (franceză, germană etc.).

Dintre lucrările sale se distinge mai ales exgeza “Probleme fundamentale ale Transilvaniei” care totalizează peste 900 de pagini și a apărut în 1945, la Brașov. Dotat cu spirit critic și cu forță remarcabilă de înțelegere și de analiză a fenomenelor în ansamblul manifestării lor în viața socială, Victor Jinga a fost în primul rând, un autentic și rafinat intelectual, un om de cultură în adevăratul înțeles al cuvântului. Formația sa de tip enciclopedic, sistematică și pozitivă, i-a oferit prilejul de a ajunge la concluzii care dăinuie în timp. “...Cultura – spunea el nu constă în cantitatea de cunoștințe, ci în puterea de creație pe care acestea o dau omului”. El opinează pentru “o școală care dă Tânărului înrădăcinări cât mai adânci în mediul său, și aceasta este școala creată pe măsura intereselor colectivității naționale” (cf. “Probleme fundamentale...” pag.546). Victor Jinga era de părere că sufletul complex și contradictoriu al celor mulți nu poate fi cunoscut din cărți, ci numai prin contactul direct.

Astfel, apostolatul devine profesiune de credință, iar exemplul viu prilej de corectare a caracterelor deviante. Îl aprecia pe marele scriitor rus Lev Tolstoi care spunea că “Singurul templu într-adevăr sfânt este obștea oamenilor unită prin bunăînțelegere și prin iubire”.

Istoricul și pedagogul **ILIE MINEA** (1881 – 1943). S-a născut la Turcheș. După gimnaziul de la Brașov, urmează cursurile Universității din Budapestă unde-și ia doctoratul în istorie. Este profesor la liceele din Caransebeș și Giurgiu, apoi se stabilește la Iași, din anul 1922 ocupând catedra de istorie pe care o deținuse predeceasorul său, savantul român A.D. Xenopol. E autorul mai multor studii de specialitate. Printre acestea se remarcă documentata monografie “Dimitrie Cantemir, omul – scriitorul – domnitorul”, Iași 1926.

(continuare în pagina 10)

(continuare din pagina 9)

<<CELE 16 COLOANE ALE SĂCELELOR>>

Lingvistul și filologul **GEORGE GIUGLEA** (1884 – 1967) s-a născut la Satulung și a fost absolvent al Facultății de Litere și Filosofie din București. Un timp este profesor la Târgoviște iar apoi ajunge director titular la specialitatea filologie romanică de la Universitatea Daciei Superioare de la Cluj. Depune o intensă activitate științifică la Muzeul limbii române (înființat de Sextil Pușcariu) și colaborează permanent la buletinul "Dacoromania".

Profesorul G. Giuglea a fost membru corespondent al Academiei și a adus o contribuție de seamă la cunoașterea legăturilor limbii noastre cu celelalte limbi române.

NICOLAE R. COLCEAG (1863 – 1942) este un renumit dascăl pe care Săcelele I-a dat neamului românesc. El a dat numele renumitului liceu bucureștean "Gheorghe Șincai", unde a fost un apreciat profesor. A donat întraga sa avere de la Săcele (unde s-a născut) în scopuri caritabile.

Astfel, o impunătoare clădire, ce adăpostește astăzi Spitalul din Săcele, a fost destinată instruirii și educării copiilor proveniți din familiile muncitorești mai sărace, care veneau în acele timpuri de la București la Săcele pentru îngrijirea sănătății și pentru învățătură. Prezent la inaugurarea substantialei donații, în octombrie 1934, ministrul Instrucției Publice de atunci, dr. Constantin Angelescu, aprecia fapta profesorului Colceag "Întocmai ca daniile lui Brâncoveanu în istoria poporului român și un exemplu pentru educatorii din țară".

Se cade să menționăm, fie și în treacăt, numele unor oameni de seamă care au slujit creația autentică și progresul. Din sirul lung al acestora mai fac parte: **IOAN V. SOCEC** (1830 – 1896), născut la Cernatu, care este întemeietorul editurii și al vestitei librării ce i-au purtat numele. La București, Soec a publicat pe mulți dintre clasicii literaturii și culturii naționale.

La Baciu s-a născut istoricul și traducătorul maghiar **GÖDR JÁNOS** (1740 – 1795) care, în spirit iluminist, a avut preocupări în direcția popularizării cunoștințelor din diverse domenii. Trebuie menționat, de asemenea, economistul academician **IOAN I. LAPEDATU** (1876 – 1951) fratele geamăn al istoricului Al. I. Lapedatu. A studiat la Universitatea din Budapesta, a fost profesor de economie la Cluj, ministru. A reprezentat România la numeroase reunii și congrese economice și financiare de la Praga, Berlin, Paris, Londra etc. La Satulung s-a născut și poetul și publicistul **IOAN U. SORICU** (1882 – 1957). A fost profesor la Sibiu și a scris poezii

remarcate prin publicații ale vremii ("Tribuna", "Luceafărul", "Plaiuri Săcelene").

Un săcelean cu totul devotat cărții și destinelor plaiului natal a fost **VICTOR TUDORAN** (1910 – 1980). De profesie contabil, el se numără printre pionierii presei săcelene. A condus, cu pricepere și devotament, revistele "Viața săceleană" (1930 – 1932) și "Plaiuri săcelene" (1934 – 1940). În prezent, revista "Plaiuri săcelene" apare în serie nouă fiind editată de Asociația "Izvorul" cu sprijinul substanțial al S.C. Electroprecizia S.A. V. Tudoran organiza temeinic sărbătoarea tradițională a **SÂNTILIEI**.

Astăzi, singura casă memorială din Săcele, care amintește de existența unei conștiințe tragice prin vocația și destinul ei, e aceea a lui **DARIE MAGHERU** (1923 – 1983) născut la Prejmer (Brașov), dar legat prin mamă de Turcheș. Aurel Zaharia Moldoveanu și-a luat pseudonimul de "Darie Magheru". În ultimele decenii el a fost o prezență impunătoare în viața literară a Brașovului. La Săcele ființează, în fiecare vineri, la sfârșit de lună, un cenaclu literar în memoria sa. Aici, în ultima vreme, se remarcă autentice tinere talente.

Poet și actor de calibru considerabil, Darie a fost un revoltat, un nonconformist, o mare și chibzuită conștiință civică ce și-a asumat eroic rostul vieții. Poezia sa erotică e de un senzualism molipsitor iar poemele dramatice, în special "Tragicul domn Ion al Cămilelor", excelează prin trăiri stilistice de o zugrăuitoare forță a talentului pornit din mit și istorie.

LIVIU DÂRJAN

Comitetul de conducere al Asociației Cultural-Sportive "Izvorul" regretă trecerea în neființă a d-nului AUREL ALBULET, membru al asociației noastre. Nobilețea sa sufletească, bunătatea, spiritul de bun conducător și întreprinzător i-au atras simpatia și respectul întregii comunități săcelene.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Considerație și înaltă prețuire (I)

Puțin cunoaștem sau, altfel spus, știm că nu știm aproape nimic de trecutul îndepărtat și chiar de etapa interbelică a Săcelelor. Perioada anilor 1929 – 1933 ne este înfățișată ca o stare de criză la nivel mondial, național și, desigur, și pe plan local, viață, în general, a avut același curs. Și totuși, în pofida vitregiei vremurilor, femeile de aici, din Săcele, au hotărât în anul 1930 să se organizeze și să alcătuiască o societate numită "Reuniunea Femeilor Române" din Săcele județul Brașov.

Statutele societății (astfel sunt intitulate) cuprind 20 de pagini ale unei broșuri apărută în acel an la tipografia G.I. Gologan, str. I. Brătianu, Brașov. Dacă urmărim obiectivele statutului, care de altfel au constituit tot atâtea motivații de înregistrare juridică a Reuniunii Femeilor, putem desprinde măreția gândirii, puterea organizatorică și capacitatea de afirmare pe plan socio-spiritual, a celor mândre și dragi consătene.

În actul de constituire se arată, printre altele, că a existat un comitet de initiativă alcătuit din 17 persoane. Acestea au fost: D-nele Victoria Zărnescu din Baciu, Maria Oancea din Turcheș, Maria Iarea din Cernatu, E. Dumitrescu din Cernatu M. Boeriu din Cernatu, A. Găvruș din Cernatu, Al. Comşa din Satulung, A. Jinga din Satulung, E. Median din Satulung, I. Teodosiu din Satulung, E.R. Butu din Satulung, M. Popovici din Satulung, I. Aldea din Satulung, V. Leucă din Satulung, H. Moldovan din Satulung și O. Popovici din Satulung.

Din sânum comitetului s-a ales președintă d-na M. Iarea, iar ca vicepreședinte au fost alese d-nele I. Teodosiu și V. Leucă. Casieră a fost numită d-na Al. Comşa, iar secretar a fost desemnat dl. Ovidiu Popovici (avocat). Comisia de cenzori a fost alcătuită din d-ra A. Băncilă, d-nele M. Pană, Niță, Șeitan, V. Munteanu și P. Dragoș. Consilieri au fost desemnați d-nii: Dr. Victor Jinga, I. Rusu Tibreanu, V. Chirvase și preot Z. Popovici. Se deleagă d-na M. Iarea și Ovidiu Popovici să îndeplinească toate formalitățile pentru funcționarea și bunul mers al comitetului.

În încheiere se arată că actul de constituire a fost făcut în Cernatu, la 22 februarie 1930.

Semnează Președinte M. Iarea, urmat de secretar O. Popovici și un număr de 19 membri.

La rându-i dr. David Bleahu, notar public, notifică actul de constituire a societății amintite la data de 29 martie 1930.

Tribunalul din Brașov înregistrează "C.F.R.S." ca persoană juridică la data de 11 octombrie 1930, actul fiind semnat de judecătorul V. Enescu și grefier Șelariu. Dacă urmărim actul de constituire a R.F.R.S.,

desprindem printre altele:

- din comitetul de initiativă au făcut parte persoane din cele patru comune, Satulung, Cernatu, Turcheș și

Baciu, ceea ce denotă o strânsă legătură și o unitate de vederi a femeilor din întreaga zonă.

- dacă ne referim la scopurile urmărite de societate, acestea se aliniază, se compară și depășesc multe asociații sau fundații ale anilor 2000.

Cele șase puncte definesc societatea și precizează scopul acesteia:

- a) Asistența socială prin ajutorarea familiilor române sărace din Săcele;
- b) Crearea de ateliere pentru perfecționarea absolventelor scolilor profesionale și îndrumarea lor pe calea perfecțiunilor profesionale;
- c) Distribuirea lucrului la domiciliu și valorificarea lui;
- d) Ajutorarea fetelor lipsite de mijloace pentru trimiterea lor la cursuri speciale;
- e) Înființarea unui muzeu profesional;
- f) Afilierea "Reuniunii Femeilor Române din Săcele" la "Uniunea Femeilor Române".

Analizând scopurile propuse de societate (am spus noi mai corect, asociație de onoare, se constată că nu au existat interese materiale ale acestei formațiuni) ne dăm seama de măreția, de profunda gândire, de piscul viziunii acelora în fața căror, noi cei de astăzi, ne vedem descoperiți, ne vedem într-un raport, într-o situație de inferioritate, fără a avea pretenția unei comparații sau competiții.

Concluzionând, putem afirma că anul 1930 a marcat aici la noi la Săcele un salt de substanță privind puterea organizatorică a celor mândre surate.

Reuniunea Femeilor din Săcele a trasat și stătonicit un climat de orientare, de promovare și întrajutorare a celor ce au fost bunici, mame sau surorile noastre.

Ne-am bucură și am salutat inițiativa de reorganizare și reactivare a R.F.R.S. cu atât mai mult cu cât în prezent sunt create premise favorabile. Femeia de la Săcele a fost și este un exemplu, un model, un potențial de organizare a maselor.

Asociația "Izvorul", ca și în trecut, consideră femeia un partener și un aliat în promovarea celor mai nobile năzuințe ale tuturor locuitorilor din Săcele.

Am prezentat actul de constituire al R.F.R.S. urmând ca în numărul viitor la revistei noastre să apară unele prevederi ale statutului.

Am dorit să prezint acest material, călăuzit de ideea că: "Nu-i pe iume lucru de care să te bucuri că-l ai ... până nu-l împărtășești și altora" (G. Călinescu).

Prof. Victor Carpin

ANUL 2000 - ANUL EMINESCU**NEVOIA DE EMINESCU**

Critica și istoria literară pe linia eminescologică s-a format, se pare, direcționat îndreptat ca imuabile aprecierile contemporanilor lui Eminescu și trasând o biografie-șablon. De la Titu Maiorescu citire (prefața lui Maiorescu la volumul de Poezii, f.a, ediția Socec) "Născut la 15 ianuarie 1850 la Botoșani [...] lovit în 1883 de izbucnirea nebuniei, al cărui germen era din naștere, îndreptat întrucâtva la începutul anului 1884, dar degenerat în forma lui etică și intelectuală, apucat din nou de nemiloasa fatalitate ereditară, Eminescu moare la 15 iunie 1889, în institutul de alienați din București."

Ce senzație poate induce un astfel de portret pentru cineva care nu-l cunoaște, dar vrea să-l descopere pe Eminescu? Pare mai curînd un deserviciu adus memoriei unui om, decît un gest amiabil și obiectiv, produs al unui critic literar ce-l numise odată "poet în toată puterea cuvîntului" după doar trei poezii trimise "Convorbirilor literare" ("Epigonii, Mortua est, Venere și Madona")

Data nașterii atât de cunoscută astăzi are însă și variabila 20 decembrie 1849, și altele mai puțin credibile, cert este că la 21 ianuarie 1850 la Botoșani a fost botezat (v. G.Călinescu "Viața lui Mihai Eminescu"). Întrebarea inevitabilă este: doar la cinci zile de la naștere în miez de iarnă, să îmbăiezi un copil în cristelnită? Citindu-l pe Călinescu "cînd e vorba de un mare poet, puțină mitologie nu strică" (idem, cap. "Nașterea și copilăria lui Mihai Eminescu"). De altfel cunoscutul critic și istoric literar dezvoltă punct cu punct ipoteza lui Titu Maiorescu într-o aprofundare romanesă incitantă. Pe aceeași linie, în același ton, G. Calinescu completează biografia romanătă ce face deliciul amatorilor de a cotrobăi și vinde curiozități literare.

Tiparul turnat a influențat zeci de generații și încă mai suntem tributari concepției maioresciene sau călinesciene.

Prin anul de grătie 1998 s-au lansat în aprecieri belicoase în săptămînalul "Dilema" în mai multe articole incitatoare nume mai mult sau mai puțin sonore (Nicolae Manolescu, Ion Bogdan Lefter, Șerban Foarță, Mircea Cărtărescu, Z. Ornea, Răzvan Rădulescu, Cristian Preda, Cezar Paul Bădescu, T.O. Bobe, Pavel Gheo Radu) ce propun un "caz Eminescu". Este o altfel de abordare, care-l contrazice pe Călinescu, vrînd a demonstra că totuși "mitologia strică".

Nicolae Manolescu crede că sintagma "poet

național" este mai curînd o "nefericită formulă" impusă în perioada anterioară și uzată apoi de comunism. Se impune "o relectură critică atentă în stare să creeze un nou interes pentru o operă gîndită și scrisă în secolul trecut", o "despărțire" de Eminescu pentru a putea redescoperi în el contemporanul nostru.

Mircea Cărtărescu citează diferite nume care l-au cunoscut pe Mihai Eminescu (Th. Ștefanelli, Matei Eminovici, N. Densusianu, Iacob Negrucci, Caragiale, Slavici, Miti

Kremnitz, Dr. Șuțu etc), creionînd un portret în tușe puternice tip Van Gogh, cu culori pure, turnate direct din tub, dar cu pensulații pline de nerv. Șochează nu adevărul care rămîne o mărturisire istorică documentară, ci dorința de a scociorî după amânunte de tip comercial, ca la emisiunile unui Pro(st) Tv. Cităm la întîmplare dar cu drămuire: "foarte păros, credeai că-i omul lui Darwin" (Th. Ștefanelli), "un tînăr cu față negricioasă" (N. Densusianu), "mai mult scund decît înalt... nebărbierit, cu dinții mari, galbeni" (Miti Kremnitz) duceau "un fel de viață de bohemian" abuzînd de cafea și tutun (T. Maiorescu), "vesel și trist, comunicativ și ursuz, blind și aspru" (Caragiale), un "amestec straniu de sfială și trufie îl facea susceptibil, iritabil, solitar" (Slavici) etc. Sunt reminiscențe maioresciene evidente, cînd accentul cade pe prozaic, vrînd parcă a ilustra ceea ce înadins geniul eminescian intuia premonitoriu. "... și te-ar strînge-n două șiruri, așezîndu-te la coadă/ În vreo notă prizărită sub o pagina neroadă" [...] Nepuțind să te ajungă, crezi c-ar vrea să te admire?/ Ei vor aplauda desigur biografia subțire/ Care s-ocnerva să-rate că n'ai fost vreun lucru mare, /C-ai fost un om cum sunt și dînșii.../Dar afară de acestea, vor căta vieții tale/ Să-i găsească pete multe, răuță și mici scandale...."

În mod evident reacțiile nu au întîrziat să apară, în număr mult mai impresionant decît în număr de 10, (de fapt 9 întrucât interviul cu Al. Paleologu, deși e inserat listei, nu aduce nici un deserviciu memoriei eminesciene), cele care au declanșat unda seismică. Au ridicat elegant mănușa: Eugen Simion, Gheorghe Grigurcu, Cristian Teodorescu, George Pruteanu, Dan Petrescu, Paul Everac, Mircea Iorgulescu, Gabriel Dimisianu și alte personalități deranjate nu de adevăruri biografice, ci de tendință deformatoare, de minimalizare subiectivistă a unui poet al cărui "Luceafăr" poate rivaliza cu orice poem fundamental din cultura

CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ

(continuare din pagina 12)

NEVOIA DE EMINESCU

universală.

În numărul precedent al acestei reviste iubite de săceleni prezentam (prea succint) ideea unui Eminescu publicist incomod, cu articole incendiare și caustice nu numai pentru contemporanii săi, ci, mutandis mutadis, cu aplicabilitate în politica sinuoasă și veroasă dintotdeauna, dar mai ales a prezentului etern, anticipând într-un fel ideile următoare.

Pe la începutul acestei toamne electorale, o interesantă emisiune de pe TVR 2 bulversa din nou opinia publică cu informații exacte susținute de doi doctori specialiști în psihiatrie și un critic literar Dim. Păcurariu (cred, emisiunea începuse și prezentarea interviuvaților nu s-a reluat). Astfel se pare că tratamentul dr. Șuțu a fost total greșit față de diagnostic, Eminescu fiind în fapt intoxcat sistematic cu mercur, sub pretextul unei ipotetice boli venerice. Un prim diagnostic pus la prima internare, mult mai corect, ar fi fost de menținut: o depresie nervoasă provenită probabil, din surmenajul intelectual adîncit, munca asiduă la ziarul "Timpul" ("masturbație intelectuală", cum o definea Eminescu însuși). Ar rezulta logic fie neprofesionalismul dr. Șuțu și al dr. Obersteiner de la Ober Dobling din Viena (greu de crezut și practic inaceptabil), fie, cum se susțineă la modul prezumтив, o acțiune concertată a unor forțe politice deranjate de acuzele sistematice. Pe de o parte civismul lui Eminescu numit de unii conservator, pe de alta liberalii lui Titu Maiorescu. Să fi avut Maiorescu interesat atât de obscure încît să dorească tăcerea publicistului? Să fi fost manevre de culise atât de puternice încât să se impună măsuri lipsite de scrupule?

E de datoria istoriei și criticii literare să elucidze problema.

Datoria noastră, în acest an de grație 2000 desemnat veridic "Anul Eminescu", este să-l lăsăm pe Eminescu să se odihnească în pace. Să nu întinâm memoria unui poet care a bulversat arta poetică din secolul trecut, elevind-o pînă la valori paradigmatici. Orice elev de liceu cu simț valoric recunoaște saltul valoric de la Heliade Rădulescu sau chiar Vasile Alecsandri la capodoperele eminesciene.

Eminescu a fost și rămîne pentru acest popor "omul deplin al culturii românești" (C-tin Noica). Nevoia de Eminescu este o condiție ontologică sine-qua-non pentru nemurirea nației române.

Prof. Munteanu Nicolae**Ion Sassu Ducșoara**

La 19 octombrie, în această toamnă luminoasă de an 2000, la împlinirea venerabilei vîrste de 85 ani, a trecut în neființă, cunoscutul publicist și scriitor, de fapt o personalitate complexă și marcantă a culturii brașovene, Ion Sassu Ducșoara.

Născut la 15 octombrie 1915, în Purcăreni, sat parte din Săcelele de odinioară, a pornit încă din tinerețe, alături de mulți tineri studioși din cele "7 sate", să culeagă darurile scrisului, să trudească pe piscurile cunoașterii științifice și a creației din zonele ademenitoare, dar permanent mișcătoare, ale scrisului. A făcut ucenicie de gazetar și scriitor, chiar la revista noastră, "Plaiuri Săcelene", în anii 1936-37, aici exersându-și măiestra pană cu versuri, proză, culegeri de folclor etc. Mai târziu, prin 1942, a început colaborarea cu ziare și reviste din Brașov. În 1944 era secretar de redacție la cunoscuta și respectată publicație "Gazeta de Transilvania". În 1949 s-a numărat printre fondatorii Uniunii Scriitorilor din România. A păstorit cu înțelepciunea și nobeleța lui sufletească, ană la rând, Filiala din Brașov a Uniunii Scriitorilor. Pentru meritele lui pe tărâmul scrisului și cele de personalitate distinsă din prima linie a culturii brașovene, Uniunea Scriitorilor de aici i-a conferit în 1999, premiul "Opera Omnia".

Acum, după trecerea lui Ion Sassu Ducșoara, în lumea stelelor nepieritoare de pe bolta oamenilor de seamă ai Tării Bârsei, revista "Plaiuri Săcelene", de unde și-a luat zborul spre zările scrisului, îi aduce un pios omagiu, rememorând cu evlavie nestemate din operele sale.

Să-i fie drumul lini în veșnicia umbrelor, iar opera sa să-l lumineze și îndrumă pe cei în viață, care se vor aprobia de ea.

Publicăm în acest număr una din creațile sale din perioada când își încerca condeiul și imaginația poetică la "Plaiuri Săcelene".

S O N E T

*Pe cărări în stoluri, poartă vântul
Îngălbenite frunze-n depărtare,
Și-amurgul toamnei vine 'ncet din zare,
lăsând în urmă, tot mai trist pământul.
În dimineți, câmpia-i albă, mare...
Și iarba-și sapă ne-ncetat mormântul,
iar toamna-și țese-n neguri reci, veșmântul,
Și iar așteaptă ceasul de'ngropare.
Azi va pieri văzduhu'ntunecându-l;
iar eu rămân, în nopți târzii de-a rândul
Pustiu și trist, în lumea-mi solitară,
Prieten doar cu visul și cu gândul,
Și'n fiecare clipă care zboară,
Sperând un tril, un cânt de primăvară.*

CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ

UN POET SĂCELEAN CARE-SI AȘTEAPTĂ EXEGETII

Darie Magheru s-a născut la 25 octombrie 1923

În satul Lunca Cîlnicului, comuna Prejmer. La scurt timp după nașterea sa, familia s-a mutat la Săcele, în casa din Turcheș, la nr. 107, pe strada care astăzi poartă numele poetului.

A urmat Liceul "Ioan Meșotă" din Brașov și Facultatea de teatru a Conservatorului din Iași.

Între anii 1951 – 1965 a fost actor la Brașov, Ploiești, Arad, Iași și Botoșani.

În anul 1941 a devenit membru al Societății Scriitorilor, iar, după război, al Uniunii Scriitorilor.

A publicat cărțile: "Cu barda-n porți de veac" (1941), "Eu, meșterul Manole" (poem dramatic, 1957), "Poeme" (1968), "Caprichos" (1970), "Schite iconografice" (1972), "Guernica" (1974), "Zeu orb cu flori" (1982). Revista ASTRA i-a publicat poezie, teatru și romanul satiric "Cărămida cu mâner".

Darie Magheru s-a stins din viață la 25 octombrie 1983.

Postum, i s-au publicat: "Exclusiv tauri" (1991), "Nemuritorul în solitudine și durere" (1995), "Pygmalion și alte poeme" (1996), "Forum traian" (1998).

Redacția

Madrigal

*Nebunul Curtii, doamnă, cletezat-a
să vă adune ca-n sipet sub pleoape.
Mirat amurgu-și tremura agata
peste iatac și se-nnopta pe-aproape...*

*Tinu ascuns în fald viclean obrazul,
oglinzile erau adânci ca marea,
și a sorbit din ele-ntrreg topazul
care pe trup vi-l picura-nserarea.*

*Azi ochiul meu n-o să vă mai culeagă,
stins pe talger, vi-l aduc în dar!
În unda lui vă veți afla întreagă,
ca într-un bob de rece chihlimbar...*

MOARTEA UNUI SCRITOR

"Când pierde un scriitor, pierde o literă din alfabet"

Fănuș Neagu

O veste cutremurătoare a adus în stare de soc lumea culturală românească. La numai 57 de ani, în deplină maturitate a creației, destinul nemilos l-a smuls dintre cei vii pe Laurențiu Ulici, președintele Uniunii Scriitorilor din România, după ce, numai cu o zi înainte, participase la lansarea volumului "Reabilitarea politicii" al prietenului și colegului său de partid, Paul Ghiliu.

Laurențiu Ulici s-a născut la 6 mai 1943, în Buzău. A absolvit Facultatea de Filologie în București, în 1966 și Facultatea de Filosofie, în 1970. De profesie critic literar, el era, începând din 1995, Președintele Uniunii Scriitorilor din România. Printre lucrările al căror autor este, se numără: "Recurs" – 1971 (eserci); "Prima verba" – 1974 (articole critice); "Nouă poet" – 1974; "Biblioteca Babel" (eserci) – 1978; "Prima verba II" – 1978; "Confort Procur" – 1983 (cronici literare); "Nobel contra Nobel" – 1988; "Prima verba III" – 1992; "Literatura română contemporană" – 1995; "Dubla impostură" – 1996 (eserci politice); "1001 de poezii românești" – 1998. A primit două premii ale Uniunii Scriitorilor pentru "Biblioteca Babel" în 1978 și "Confort Procur" în 1983.

Laurențiu Ulici a fost senator în Parlamentul României și președintele Consiliului Național al Uniunii Forțelor de Dreapta.

Venea dintr-o veche familie maramureșeană și reprezenta în ochii obștii scriitoricești, al cărei președinte era, echilibru, spirit constructiv și îndrăzneala de a învinge nepăsarea și obtuzitatea celor care cred că omul trăiește doar cu pâine, avea, probabil, cea mai bogată bibliotecă de poezie din țară, din care donase o parte casei memoriale a Luceafărului de la Ipotești, scria la următoarele cinci volume din "Literatura română contemporană", proiect de anvergură, din care n-a apucat să-l tipărească decât pe primul.

Cu **Laurențiu Ulici** dispare unul din rarii, neprețuții "ingineri" de mari proiecte culturale. A sfidat, prin ce a apucat să înfăptuiască, limitele, cu toate că, aidoma românilui vechi din Maramureșul istoric, știa, împăcat, că "D-apăi tu că ești de lut / Viță verde, iadără / Cum n-oii mere în pământ? / Viță verde, iadără."

Ultimele sale rânduri au fost scrise în Cartea de Onoare a Fundației Culturale "Negru Vodă" și textul este un îndemn la asumarea realității și participarea la făurirea istoriei: "Subscriem la cele de mai sus, cu convingerea că, vorba lui Shakespeare, nu în stele, ci în noi sălășuiește vina pentru ceea ce am putea fi și nu știm cum. Poate că, odată, pentru că odată, ne-o vom asuma. Abia atunci vom putea spune că suntem în istorie, făcând-o!"

Horia Bârsan

CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ

Poveste de Crăciun.

(Preluată din Rev. Plaiuri Săcelene, oct.-nov.-dec. 1938)

Victor Tudoran.

S'a născut prunc luminat
Decât raza mai curat.
S'a născut fără alai
Decât luna mai bălai.
S'a născut în loc strein
Cum stelele de senin.
S'a născut în stauj jos
Ca soarele de frumos.
S'a născut prunc cu menire
Să ne fie măntuire.

Jar când steaua s'a ivit.
Să-l găsească au pornit.
Trei păstori lăsându-și turma.
Prin pustiu pierzându-și urma
Să când pruncul au aflat.
Bucuroși s-au închinat.
Aducând în cinstea lui
Toată slava câmpului.
Linistele văilor.

Ochii lini ai oilor.
Tot parfumul teilor.
Behaiul mieilor.
Florile pământului
Să mireasma vântului.
Frumusețea norilor.
Limpezimea zorilor
Să la urma rândului.
Rugăciunea gândului.

Chiar smerit! N'ar fi crezut
Dacă nu ar fi văzut.
Cu ce drag și ce alai
S'au închinat cei trei Crai.
Magii, care au venit
Din uitatul răsărit.
Aducând, drept dar bogat.
Ca la un mare împărat.
Aur, smirnă și tămâie.
Amintire să rămâie

Purtarea nemuritoare.
Peste veacuri viitoare.

Îngerii s'au strâns în cor
Să ţi cânte 'ncetisor.
Cu glasuri dumnezeiesti
Pentru slăvile cerești.
Să-L adoarmă, lin și dulce.
Pruncul sfânt să li se culce.

Cânt de cer și cânt de rai.
Dormi în pace prunc bălai.
Cânt sublim, îndepărtat.
Dormi tu prunc nevinovat.
Cânt de cete îngeresti.
Dormi tu prunc ce strălucești.
Cânt de vis, cântec de basm.
Dormi tu somn fără de spasm.
Cântec alb, de nea de-argint.
Dormi tu prunc de mărgărint.

COLIND

Auzit de la Vasile G. Săsău, Purcăreni, jud. Brașov, culeș de I.S. Ducșoara.

Publicat în revista "Plaiuri Săcelene", nr.11.12/1936, pag 141

Doamne Iisuse Christoase
Azi e ziua cea frumoasă
Cu raze mai luminoase.
Tu din cer te-ai pogorât
Cu oameni îi-ai petrecut
Treizeci de ani pe pământ
Pentru a noastră măntuire
Răbdăși Doamne răstignire
Ca să ne scapi di pieire.
Din gresala lui Adam
Care ne-a purtat și ramul.
O Iisuse nume dulce

Re-ai păzit cu sfânta cruce.
Te-ți cu foții-n raiu ne-om duce.
Foții, cu foții dimpreună
Să ne facem voie bună
Să sfîntele sărbători
Să ne fie'ntr-ajutor.
Să sfântul botez ce vine
Să-l petrecem cum e bine.
Dumneavoastră să trăiti
La mulți ani mai fericiți
Să pe noi să ne cinstiți.

Cronica limbii**Despre INTELIGENȚĂ și PROSTIE în folclor**

Om cu judecată, românul a știut întotdeauna să se ferească de excese, dar să aprecieze, în același timp, inteligența, precum și, cu un simț deosebit al ridicolului, să râdă de prostie și de proști.

INTELIGENȚA sinonimă cu înțelepciune și deșteptăciune este cel mai mare dar al omului. Filosoful latin Seneca spune că „Înțelepciunea este știința vieții”. Românul a înțeles bine necesitatea studiului permanent, de aceea se spune că „Tot învățăm cât trăim / Și neînvățățimurim”. Știm că „totul se poate realiza prin inteligență”, dar, în același timp că „totul e supus schimbării, chiar și inteligența, și nimeni nu e deștept la orice ceas”. Este și un elogiu adus inteligenței, dar și o înțelegere a formării permanente. De aici și stima față de școală: „Școala face omul – om / Și altoiul pomul – pom”. Sau „Cine știe carte are patru ochi”, precum și „un om deștept face cât dor”. Respectul față de învățătură e prezent în mai multe zicale: „Ce înveți la tinerețe aia știi la bătrânețe!”, extraordinar elogiu lucrului făcut la timp, oamenii devin înțelepți mai târziu, și oricum ai face, „calul bătrân nu se-nvață la buiestru!” Învățăatura cere efort continuu: „Meșteșugul vreme cere / Nu se-nvață la vedere”, pentru că „odihna fără studiu înseamnă moarte”.

Omul intelligent are în vedere perspectiva, vede mai departe decât ceilalți, știe că „roadele muncii sale le vor culege nepoții”, de aceea este generos, înțelegând că aparențele sunt trecătoare. Selecția și judecata sunt clare: „Nu-i rușine să nu știi (nimic), rușine e să nu vrei să înveți nimic!”.

Opoziția normal / anormal este prezentă: „Proștii se chinuiesc cu amintirea zilelor rele, pe când cei înțelepți reînvie în amintire clipele frumoase din trecut”. Starea de normalitate a nației este evidentă și prin zicala „Un om deștept valorează mai mult decât o mie de neghiobi”. Românul a refuzat dintotdeauna să aibă de-a face cu proștii: „Decât cu un prost la câștig, mai bine cu un deștept la pagubă!”. De reținut!!

PROSTIA are definiții cam insuficiente: „Starea celui lipsit de inteligență” (DEX) sau altele, ca insuficiență de a putea judeca, de a emite judecăți corecte etc. Poate că cel mai bine a definit-o distinsul filosof Gabriel Liiceanu ca „înghețare a ideii în stare de proiect!”. Prostia a preocupat lumea normală încă din cele mai vechi timpuri. „Numărul proștilor e infinit” spunea înțeleptul Solomon, iar la noi, în popor, „Mare-i Grădina Ta, Doamne, și mulți proști sunt în ea!”.

Cu umorul și ironia recunoscute, românul a știut să-si bată joc de prostie și de proști. Prin definiție, aceștia

sunt anormali, caraghișii. „Prost de dă-n gropi”, sau „e bătut în cap / Tocmai ca un țap”. Prostia aparține anormalității: „Prostia și nerozia / Se-nrudesce cu nebunia”. Prostul este întotdeauna în afara regulilor comunității, de aceea este blamat de aceasta „Pomul se cunoaște după rod, / Omul după mintea de neroad”. Prostul este întotdeauna nemulțumit „se supără ca văcarul pe sat” sau „prostul uită din natură / De la mână până la gură”. Tot ce e caraghiș ne displace: „Prostul până nu-i fudul, / Parcă nu e prost destul!”, „Prostului îl lipsește măsura: “ sau „îl lipsește o doagă”. Prostul este limbuț: „Prostul întâi vorbește și apoi gândește”, sau „Cap ai, minte ce-ți mai trebuie!”. Prostul vrea să iasă în evidență, „poartă tichie de mărgăritar”, dar „prostia e cea mai apropiată răutății”, așa că atenție la proștil! Prostul se bagă primul în vorbă, își spune primul părerea și moare de grija altuia. Păstorii au și ei multe zicale în care și râd de proști: „deștept ca oaia, viclean ca măgarul!” (totul e o absurditate) „prostul jupoiae oaia în loc s-o tundă”, „Pe prost îl cunoaștem după vorbe, pe măgar după urechi”. Prostul „îndrugă vrute și nevrute”, vorba aceea „să vorbească și nea Ion, că și el e om!”.

Comportarea prostului este hilără: „Pe prost îl cunoști după prea mult râs”, de aici nevoia de cumpătare, pentru că „în gura prostului râsul nu cunoaște măsură”. Prostul „stă de-a-mboulea” sau „e prost de-mpunge”, mai mult „e prost ca noaptea”; lumina fiind sinonimă inteligenței, sau pur și simplu e „prost – prost”, „prost de-a binelea”.

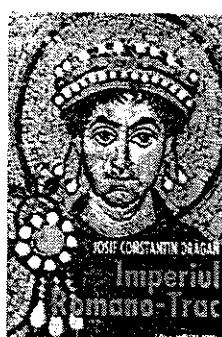
Cu prostul nu trebuie să ai de-a face „că are mintea odihnătă” (oare chiar are minte?), cu proștii însăși zeii se luptă în zadar spun anticii greci.

Și atunci la ce există proștii? Ca să ne-ncurce! „Un prost aruncă o piatră în lac și zece deștepti se căznesc să o scoată!”. „Să te ferească Dumnezeu de munca prostului!”, pentru că mai mult strică, chiar dacă e harnic! Necazul este că prostia nu-l doare pe purtător! Durerea o simt ceilalți. Doamne, dacă ar durea prostia numai sămbăta de la 9 la 10, ce tipete ar fi în univers! Poate ne-ar găsi mai repede alte ființe inteligente! Sau s-ar feri de noi?! Cine știe?

Necazul este că „cine învață un prost este ca și când ar lipi o oală spartă!” și că întotdeauna „un prost va găsi pe unul și mai mare care să-l admire!”

Adevărul este că proștii nu-s chiar aşa de mulți, dar le place să iasă-n față! Păcat!!

CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ • CULTURĂ

LA PAS PRIN LIBRĂRII**Apariții editoriale semnalate de Horia Bârsan****1. "IMPERIUL ROMANO - TRAC" de Iosif Constantin Drăgan, ed. Europa Nova, 2000.**

În preocupările pentru istoria tracilor, I.C. Drăgan scoate de sub tipar cel de al treilea volum, consacrat evenimentelor dintre anii 313 – 610. Autorul a considerat că, pentru această perioadă, titlul cel mai potrivit este acela de "Imperiul Romano –Trac", îndreptățit fiind de faptul că cei mai mulți împărați care au domnit între 313 – 610 sunt de origine tracă.

Constantin cel Mare și urmașii săi domnesc din 313 până în 363. Familia Constantinienilor era originară din Naissus (Niš), oraș din Dacia Mediterraneană, fosta provincie Moesia Superioară. Urmează dinastia Valentinienilor, originară din Cibalac (Vinkovici, în Serbia), dinastia Leonină și, în final, dinastia Justinienilor, cea care domină secolul al VI-lea, pentru ca șirul împăraților de origine tracă să se încheie cu domnia lui Focas, daco-roman de origine. Împărații de origine tracă erau mândri de originea lor, dar, în același timp, ei se socoteau romani, domnind peste un imperiu Roman pe care s-au străduit să-l refacă în hotarele sale vechi.

2. "APROXIMĂRI. DROGURI ȘI EXTAZ" de Ernest Jünger, ed. Univers, 2000.

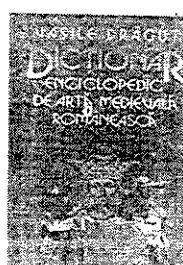
Jurnalul lui Jünger, redactat în stilul său inconfundabil, este o pasionantă aventură a cunoașterii, pentru cei inițiați, și deloc, aşa cum s-ar putea crede din titlu, o apologie a drogului consumat din viciu. Este un jurnal personal al scriitorului în "antecamera" extazelor produse de "paradisurile artificiale", dar și un compendiu de istorie culturală a drogurilor, de care s-au lăsat atrași și mari contemplativi, dar și oameni de acțiune, cum sunt Alexandru Macedon, Cortez și Goethe și "eroi" ai unor experiențe medicale, precum Sigmund Freud. Vinul, hașișul, opiu, cocaina, perfidul L.S.D., mescalina și alte rare substanțe psihotrope devin "personaje" în jurnalul lui Ernest Jünger, cu toată încărcatura lor mitologică, experiențele personale ale "călătoriilor" extatice din fotoliu, în compania altor "degustători" specializați, sunt notate cu exactitate de o "fișă medicală", iar capitolul final dedicat Mexicului avansează ideea că vechile civilizații precolumbiene vor preocupa în viitor, pe istorici mai mult decât civilizația egipteană, prin miracolele botanice ale teritoriilor sud-americane "transplantate" apoi în Europa.

3. "AMINTIRI" de Stelian Popescu, ed. Albatros, 2000

Cunoscutul ziarist și om politic Stelian Popescu și-a scris memorile în anul 1940. Volumul ne introduce în mediul jurnalisticii românești din perioada interbelică, cât și în viața politică a României dinainte și după Marea Unire din 1918, cunoscute deopotrivă de autor. Nicolae Titulescu, într-o scrisoare trimisă autorului, își exprimă recunoștiința pentru această lucrare care explică opiniei publice care este adeverata politică externă ce trebuie dusă în interesul României.

4. "PRINȚESELE" de Maria – Luiza Cristescu, ed. Cartea Românească, 2000.

"Le-am născut prin frunte, abur și puțină flacără" spunea autoarea, în cunoscutu-i stil nonconformist, vorbind despre "Prințesele" sale. În jurul dumnealor e multă lume: regele Franki, Astrologul, Artistul și multă mișcare: se ucide din iubire sau perversiune, se moare și se fugă de moarte, se pândește, bolborosește noroi și poftă de putere. "Prințesele" au alergat prin lume prin vrăjitoria valizei diplomatice. Întâi până în Berlinul de Est. apoi și-au auzit vocile în Varșovia, pentru ca în 1989 să treacă prin zidul Berlinului.

5. "DICTIONAR ENCICLOPEDIC DE ARTĂ MEDIEVALĂ ROMÂNEASCĂ" – de Vasile Drăguț, ed. Vremea, 2000

Lucrarea tratează perioada cuprinsă între anul 1000 și începutul secolului al XIX-lea și scoate în evidență unitatea spirituală a românilor de dincolo și de dincolo de Milcov și de munți, evidentă în arta pe care o practicau meșterii populari. Artă veche românească "a avut ecouri stimulatoare la Muntele Athos, în Egipt, în Caucaz, în Serbia, în Bulgaria, în Slovacia, iar meșterii români au fost mesagerii unei spiritualități de calitate, în măsură să exercite o benefică influență în teritoriile aflate sub jugul otoman". Dicționarul este ilustrat, unele imagini, cum ar fi cele ale mănăstirilor Putna, Secu, Strehaia, Hurez, Brebu, ori ale cetăților Tg. Mureș, Suceava, Neamț, ale curții domnești din Târgoviște, fiind publicate aici prima oară.

Nevoia de Euopenizare

Există popoare în lume care uimesc prin gradul de civilizație elevat, prin nivelul de trai standardizat la cote superioare, prin istoria ori cultura lor milenară. Astfel de modele cu valoare paradigmatică sunt un stimulent benefic pentru ceilalți care mai așteaptă cu modestie să se activeze poarta galactică a istoriei către mai bine.

Poate că o astfel de sănă o reprezintă vizita oficială a unei delegații franceze din orașul Vire, regiune Normandia, venită cu scopul bine definit al înfrățirii cu municipiul Säcele. Delegația a fost compusă din domnul Primar Jean Yves Cousin, d-na vice primar Catherine Godbarg, responsabilă cu înfrățirile și domnul Alain Revet, președintele asociației T. R. A. C., cea care a demarat "le projet du jumelage" (proiectul de înfrățire).

Istoria acestei înfrățiri s-a scris pas cu pas faptic. În 1993 la inițiativa Liceului Electroprecizia, prin intermediul trupei de teatru "Vox Thaliae" condusă de domnul Adrian Golea Man, a sosit trupa de teatru a Liceului Marie-Curie din Vire, coordonată de d-l Alain Revet. Ca întodeauna se pornește de la o relație personală a unor oameni inimoși și bine intenționați. Încântăți de nucleul cultural de la Electroprecizia, schimburile s-au perpetuat și aprofundat cînd, după plecarea d-lui Golea (fost consilier al or. Säcele) în Canada, s-a format un nucleu nou, "Catharsis", coordonat de un alt sufletist, prof. Dorel Cerbu. I s-au alăturat cîțiva colegi, diversificînd astfel paleta culturală cu dansuri populare, muzică și poezie (Popovici Ioan, Stoian Emilia și Munteanu Nicolae). Au existat trei vizite ale elevilor francezi și tot atîtea în Franța ale elevilor săceleni, completate cu două concedii petrecute de familiile franceze din Vire la corespondenții lor din Säcele.

Și astfel, consolidîndu-se în timp, de la schimburile cultural-teatrale s-a cimentat o prietenie fără frontiere care implică acum posibilitatea unor legături mult mai profunde în domenii diverse la nivelul localităților.

Sejurul scurt al delegației franceze (3-5 noiembrie) a obligat programul oferit de Primăria municipiului Säcele, prin implicarea generoasă și personală a domnului Primar Gheorghită Mutu Petre, la o condensare intensă. Dar poate că esențele cele mai

rafinate calitativ se obțin, ca și în cazul parfumurilor, printr-o concentrație maximă. Cîteva spicuri: vineri seara primirea de bun venit la Primărie, apoi cazarea la familii săcelene și cina oferită la restaurantul Daradics; sîmbătă: primire oficială cu pînă și sare sub faldurile drapelelor tricolore român și francez; întîlnire cu presă și televiziune; vizita Spitalului N. Colceag prin bunăvoieță domnului director doctor Dincă Stefan și a doamnei Stanciu Mihaela, contabil șef; vizita

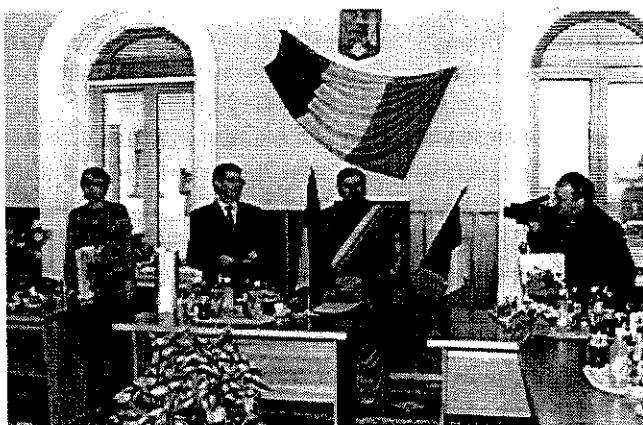
S. C. Electroprecizia S. A., delegația franceză apreciind în mod deosebit produsele fabricate prin certificate de calitate atestate internațional ca și complezența fermecătoare a domnului director Roșculeț Claudiu, excelent causeur în limba lui Moliere; o scurtă vizită la Liceul Electroprecizia, nucleul de unde a iradiat bunul renume al Säcelului, cu prezentarea laboratorului de informatică, a Centrului de documentare al bibliotecii și un moment artistic prin trupa de dansuri populare călduros aplaudată; vizita carmangeriei Lefrumarin, degustarea produselor oferite de ospitalitatea exemplară a domnului Brînzea Marin; o ieșire spre Babarunca, plaiuri mioritice ancestrale, pentru o gură de aer montan ozonat și un ceai, excelent digestiv, dăruit de infatigabilul patron Banea. O seară la Coliba Haiducilor în Poiana Brașov și o plimbare în miez de noapte prin centrul Brașovului au completat o zi de excepție.

Micul dejun de bun rămas a fost oferit de doamna Muscalu Aurica, o inimoasă gazdă și excelentă gospodină completînd astfel pleiada unor nume săcelene a căror ospitalitate va rămîne încrustată adînc, ca un punct de reper fundamental în inima oaspeților noștri din Vire.

Iată cîteva impresii precizate de domnul Primar Jean Yves Cousin și de doamna vice-primar Catherine Godbarg.

Rep: Cum vi s-a părut acest schimb de experiență, mai ales pentru că sunteți pentru prima oară în România?

J. Y. C: Absolut magnific! Deși domnul Alain Revet, prietenul dumnavoastră de 7 ani, îmi trasase cîteva impresii, nu credeam că o să descopăr oameni atât de minunați, de deschiși sufletește...

(continuare din pagina 18)

Nevoia de Euopenizare

C. G: Orașul nostru mai este înfrățit cu alte orașe din Europa (Anglia, Germania, Spania) și din alte continente (America Centrală, Africa), dar oamenii de aici sunt cu totul aparte. Nici unde nu ne-am simțit atât de bine... nici la noi acasă!

Rep: Credeți că orașul Säcele poate concura cu celelalte orașe?

J. Y. C: Fără îndoială. Eu cred mult în nevoia de euopenizare. Această integrare în marea familie europeană nu o face însă un stat cu altul, nici primăria orașului Vire cu primăria orașului Säcele, ci cetățenii, oamenii, dacă există dorință sinceră și voință politică...

Rep: ...dar poate nu există putință economică...

C. G: Este drept, mai aveți multe de făcut și totul pleacă de la puterea economică, dar asta depinde numai de oamenii de aici, din țara dumneavoastră. Iar oamenii aceștia sunt minunăți. Cu energia și elanul pe care le aveți este imposibil să nu reușiți în timp. E drept, am văzut în spitalele dumneavoastră aparatură medicală complet depășită, adevărate obiecte de muzeu, am observat în școlile dumneavoastră că mai este mult de investit să ajungă la standardele europene, deși aveți mulți tineri foarte talentați...

Rep: Această înfrățire presupune și o posibilitate de cooperare între diferite instituții?

J. Y. C: Sigur că da. Liceul Electroprecizia o face deja cu liceul Marie-Curie. Dacă există tineri ce doresc un stagiu de perfecționare în limba franceză câteva săptămâni în Franța, vă putem ajuta concret cu cazare și masă. Vom încerca schimburi și cu spitalul central din Vire, întrucât este clar că aveți buni specialiști, dar nu și aparatură. Iar la nivel economic, un pas următor însemnă un schimb între oamenii de afaceri. Deja de la dumneavoastră au pornit semnale pe care le voi transmite în Vire.

Rep: Câteva informații, vă rugăm, despre orașul Vire și Consiliul local, organizare, funcționare...

C. G: Vire are aproximativ 15 000 locuitori, cu comunele aferente în jur de 22 000. Există 33 de consilieri dintre care 9 au atribuții precise de viceprimari în diferite secțiuni.

Rep: Toți sunt plătiți de Primărie?

C.G: Nu, nici unul. Toți au serviciu, sarcinile din Primărie sunt plătite ca ore suplimentare. Eu, spre exemplu, sunt asistent medical și lucrez la un azil de bătrâni. Domnul Primar este inspector financiar de impozite, dar lucrează numai o jumătate de normă pentru a rezolva și problemele primăriei.

Rep: Extraordinar! și aveți timp pentru toate?!

C.G: Da, pentru că fiecare știe ce are de făcut. Trebuie să fim bine organizați. Suntem în slujba comunității pentru că ne place să ne implicăm, e

principalul motiv. Suntem aleși pe 6 ani.

Rep: Există multe femei în politică?

J.Y.C: Legea electorală impune 50% și 50%, dar uneori nu se prea respectă și atunci partidele sunt amendate financiar.

Rep: Cu ce gânduri vă întoarceți la Vire?

C.G Mesajul nostru va fi foarte clar: România trebuie să fie cunoscută corect la nivelul acestor schimburi, nu numai din ziare sau de la televiziune, unde uneori din nevoia de senzațional sunt prezentate amănunte nereprezentative. Ca responsabilă cu înfrățirile am să încerc să conving că o înfrățire nu este doar un act oficial semnat de oficialități, lucru că-l vom face într-un viitor apropiat, ci un schimb real între locuitorii celor două comunități. Doresc ca tot mai mulți "virois" (locuitori din Vire -n.a.-) să vină în Säcele și mai ales săceleni să cunoască meleagurile noastre. Aceasta este o reală înfrățire.

J.Y.C: O, o! Suntem încărcați de atât de multe impresii bune, încât trebuie un timp să se sedimenteze. În orice caz, a fost magnific. Säcelenii sunt deosebit de ospitalieri, iar locurile cu un potențial (agroindustrial, dar mai ales turistic) de invidiat. În numele cetățenilor din Vire, al Primăriei, al delegației va mulțumim pentru aceste zile minunate, în special domnului Primar Gheorghita Mutu Petre. Mulțumim tuturor locuitorilor orașului Säcele care s-au implicat și ne-au primit cu brațele deschise. Am simțit căldura prieteniei și o vom păstra mult timp în inimile noastre. Totodată vă invităm oficial să veniți în primăvară la Vire pentru ca ideea înfrățirii să se împlinească. Va fi foarte greu să fim la aceeași înalțime la care v-ați pregătit dumneavoastră, dar vom încerca. Vă mulțumim.

Rep: Suntem onorați, stimări oaspeți, să vă considerăm printre prietenii orașului Säcele!

A consemnat pentru dvs.
director Gr. Sc. Electroprecizia,
prof. Munteanu Nicolae

Primăria Municipiului Säcele

Conducerea Primăriei a făcut recent un bilanț a activității din ultimele patru luni, respectiv a perioadei de când noul Executiv și noul Consiliu Local și-au început activitatea. În acest sens, edilii din Säcele au efectuat o analiză a lucrărilor de investiții executate în municipiu în trimestrele III și IV ale acestui an. Un prim demers, finalizat de curând, se referă la lucrările legate de îmbunătățirea iluminatului public, prin înlocuirea corpuriilor de iluminat de pe artera principală cu altele noi, cu un randament sporit. Pe de altă parte, s-au efectuat lucrări de reabilitare a sistemului de iluminat pe toate străzile laterale, lucrare ale cărei obiective vor fi finalizate până în 15 decembrie. Costul total al lucrărilor se cifrează la 310 milioane lei.

Un alt capitol de investiții este cel al reparațiilor și al igienizării unităților de învățământ, precum și al modernizării sistemului de încălzire din incinta acestora. Acest fapt s-a realizat prin dotarea cu convectoare cu gaz a imobilelor în cauză, precum și prin amenajarea unor centrale termice proprii, așa cum este cazul grupului Școlar "Electroprecizia" și al Liceului de Construcții.

Conducerea Primăriei s-a preocupat și de amenajarea unei rețele de alimentare cu gaze naturale, astfel încât să fie incluse toate zonele de pe raza municipiului. În acest sens, s-a realizat extinderea conductei de gaz pe străzile Noua, Aleea Episcop Popaea, zona SubObrej și cartieul Ștefan cel Mare, dimensiunea rețelei fiind de 1,35 km. Lucrările au necesitat alocarea unor fonduri în valoare de 370 milioane lei.

se aplică terenurilor de până la 1.000 mp, suprafețele mai mari nefiind supuse taxării. În urma planului de zonare a municipiului, aprobat în ședința Consiliului Local, au rezultat, pentru zonele A și B taxe de 787 lei/mp, respectiv 525 lei/mp. În ceea ce privește impozitul pe clădiri și taxele auto, acestea au fost reduse cu 30%, dar prin aplicarea influenței inflației, a rezultat, în final, o majorare cu 10%. Interesul Consiliului Local și al Primăriei a fost acela de a nu afecta veniturile populației, însă a trebuit să se aibă în vedere și faptul că nu trebuie afectate prea mult nici fondurile de care va dispune municipalitatea în viitorul an fiscal.

— // — // — // — // — // — //

Nivelul la care s-au colectat de la persoane fizice și agenții economici taxele și impozitele estimate să alimenteze în anul 2000 bugetul local al municipiului este sub așteptările edililor. Se estimase că se vor încasa de la populație circa 6,9 miliarde lei, iar de la persoane juridice aproximativ 1,8 miliarde lei. Dacă agenții economici s-au conformat și și-au achitat obligațiile către bugetul local la un nivel de peste 1,6 miliarde lei, persoanele fizice și-au plătit datoriile doar într-o cotă de 4,9 miliarde lei. Având în vedere că a mai rămas puțin timp până la încheierea execuției bugetare pe 2000, Primăria face apel către toate persoanele fizice sau juridice cu datorii către bugetul local să-și achite obligațiile, deoarece, în caz contrar, va fi afectat bunul mers și dezvoltarea întregii comunități.

— // — // — // — // — //

Conducerea Primăriei și-a stabilit prioritățile pe termen scurt pentru rezolvarea unor probleme edilitare din municipiu. Astfel, una dintre urgențe este executarea lucrărilor de canalizare pe strada Avram Iancu, precum și cele de aducție a apei de la Bunloc, pentru noul cartier ce se va construi în zonă. De asemenea, se va amenaja strada ce face legătura între cartierul Ștefan cel Mare și strada Petöfi Sandor și se vor repara și străzile Gheorghe Doja și Adi Endre, precum și drumurile laterale din cartierele Electroprecizia și Ștefan cel Mare.

— // — // — // — //

Primăria și Consiliul Local au stabilit taxele și impozitele locale ce vor intra în vigoare începând cu 1 ianuarie 2001. Intenția edililor a fost cea a protecției sociale a populației. Astfel, impozitul pe teren a fost redus cu 50% față de quantumul din acest an, dar suma rezultată a fost corectată cu o creștere de 40%, cât este indicele inflației, rezultând în final o reducere a acestor taxe cu 10%. Aceste impozite

Potrivit estimărilor efectuate de Primărie, fondurile necesare până la sfârșitul anului în curs pentru echilibrarea bugetului local, pentru asigurarea funcționării instituțiilor statului, precum și pentru acoperirea contravalorii investițiilor deja finalizate, însumează circa cinci miliarde lei. Documentația în cauză a fost prezentată conducerii administrației județului în vederea susținerii la Guvern cu ocazia rectificării bugetare. Cu toate acestea, municipiului nostru i-au fost atribuite doar 1,2 miliarde lei din veniturile realizate de C.J. Brașov. Suma este total insuficientă în condițiile în care Primăria are datorii la trete firme pentru lucrările efectuate, precum și pentru investițiile aflate în curs de desfășurare. În plus, municipalitatea are restanțe și la facturile emise de prestatorii de servicii: 80 milioane lei furnizorului de energie electrică, 780 milioane lei regiei R.A.G.C.P.S., reprezentând subvenționarea abonamentelor pensionarilor și asigurarea fondurilor pentru o serie de cheltuieli materiale, peste 1 miliard lei societăților care au executat lucrări de reparații și întreținere a străzilor și rețelei de canalizare, și a.

(continuare în pagina 21)

(continuare din pagina 20)

Primăria Municipiului Săcele

— // — // — // — // — // — // — // — // — // — // — // — //

Conducerea Primăriei a avut în ultima perioadă o serie de discuții cu managerii unor firme din Germania, Olanda și Austria în vederea încheierii unor parteneriate privind dezvoltarea rețelei turistice în zonă. Austrieci sunt interesați să investească în mărirea și modernizarea zonei turistice Valea Largă din Săcele, precum și să construiască un minihotel. În ceea ce privește ofertele germanilor și olandezilor, acestea vizează investiții în valoare de circa 4 milioane dolari în amenajarea unor complexe turistice și de agrement în zonele Valea Doftanei și Valea Gârcinului.

La rândul său, Primăria a întreprins o serie de acțiuni privind promovarea ofertei turistice a Săcelelor, pe baza proiectelor depuse la Prefectură pentru a putea beneficia de avantajele oferite de programul RICOP finanțat de Uniunea Europeană.

— // — // — // — // — // — // — // — // — // — //

Conducerea Primăriei negociază cu proiectanții unei firme de specialitate maniera de reactualizare și adaptare la actuala situație urbanistică și de infrastructură a Planului Urbanistic General (PUG) al municipiului. Valoarea proiectării acestuia se cifrează la circa 172 milioane lei, sumă care va fi suportată de la bugetul local, intenționându-se includerea în PUG și a altor zone decât cele cuprinse în planurile urbanistice actuale.

— // — // — // — // — // — // — // — //

În urma preluării de către municipalitatea săceleană a șoselei naționale DN1A de la Direcția Regională de Drumuri și Poduri Brașov, edilii au început o serie de lucrări privind reabilitarea arterei de circulație în cauză. În prezent, administrația locală administrează și întreține carosabilul pe DN1A pe o distanță de 8,4 km, între intrarea și ieșirea din localitate. Serviciul de specialitate din cadrul Primăriei a elaborat și pus în aplicare un plan de reparații și consolidare a DN1A, drum deteriorat în ultimul timp de traficul mașinilor grele, incluzând și această arteră în planul obiectivelor de a căror dezăpezire se ocupă Primăria Săcele.

— // — // — // — // — // — // — //

Primăria municipiului nostru s-a pregătit pentru întâmpinarea iernii. Astfel, a fost actualizat comandamentul pentrudezăpezire și s-a organizat licitația pentru stabilirea firmei ce va asigura dezăpezirea, de această "activitate" urmând să se ocupe "Cibin" SRL.

S-a dispus verificarea utilajelor acestei societăți, astfel încât acestea să fie oricând gata de intervenție. De asemenea, s-a asigurat stocul de nisip și sare, o problemă rămânând stabilirea utilajelor care vor interveni pe străzile laterale.

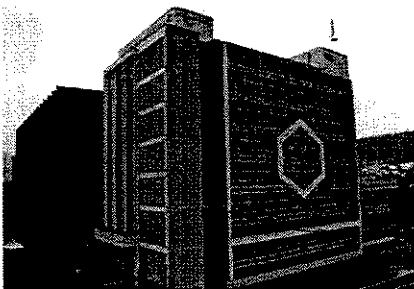
• •

HOTĂRÂRI ALE CONSILIULUI LOCAL

- ◆ Hotărâre privind zonarea municipiului Săcele.
- ◆ Hotărâre privind stabilirea impozitelor și taxelor locale pentru anul 2001.
- ◆ Hotărâre privind însușirea raportului de expertiză tehnică de identificare, dezmembrare, evaluare și aprobarea caietului de sarcini în vederea concesionării terenului situat în municipiul Săcele, cartierul Movilei.
- ◆ Hotărâre privind numirea conducătorilor RAGCPS Săcele.
- ◆ Hotărâre privind cofinanțarea proiectului "Captare, alimentare cu apă Timișul de Jos – Dâmbul Morii".
- ◆ Hotărâre privind vânzarea apartamentelor din imobilul situat în B-dul Brașovului nr. 24 către actualii chiriași.
- ◆ Hotărâre privind dezmembrarea terenului situat în municipiul Săcele, str. Calea Bucureștilor nr. 11 și concesionarea suprafeței de 5 ha.
- ◆ Hotărâre privind aprobarea concesionării de principiu a unei suprafețe de 630 mp în vederea construirii de garaje.

LA ELECTROPRECIZIA, REȚETA DE SUPRAVIEȚUIRE ESTE EXPORTUL

Într-un interviu acordat presei locale, d-nul ing. Roșculeț Claudiu, președinte director general al societății ELECTROPRECIZIAS.A., sublinia faptul că, într-un peisaj economic gătuit de blocări financiare interne, pe de o parte, și de dispariția pietelor externe CAER, pe de altă parte, societatea comercială etalon a municipiului nostru a acționat imediat prin asimilarea de noi familii de produse și tehnologii pentru adaptarea la cerințele piețelor europene și a celor de peste ocean, simultan cu abordarea unor acțiuni de marketing susținute în scopul cuceririi de noi piețe. Printre aceste acțiuni se numără asimilarea familiei de motoare asincrone trifazate în carcasa de aluminiu, introducerea în fabricație a motoarelor monofazate, a motoarelor cu frână, electropompelor, mașinilor de găurit, noilor familii de alternatoare și demaroare, noilor tipuri de tablouri de bord și traductoare, modernizarea regulațoarelor de tensiune și a celorlalte produse electronice prin introducerea tehnologiei SMD. În perioada 1991 – 1992, exportul anual al societății ELECTROPRECIZIA reprezenta 2-3 milioane de dolari. Anul acesta, realizările din export depășesc 13 milioane dolari, pentru anul următor estimându-se o cifră de 16 milioane dolari.

Astfel, pe primele 8 luni ale anului 2000, a fost egalată cifra de export a întregului an 1999.

Peste 95% din motoarele electrice fabricate la ELECTROPRECIZIA sunt exportate în țări cu nivel tehnologic ridicat, printre principalii clienți numărându-se Italia, Germania, Franța, Spania, SUA, Suedia, Argentina, iar printre țările inscrise recent pe lista exportului se află Chile, Australia, Danemarca. În prezent, motoarele fabricate la Săcele funcționează în 42 de țări de pe toate continentele.

Cum comenziile depășesc, lună de lună, capacitatele de producție, societatea s-a văzut obligată să creeze o nouă fabrică de motoare, destinată parteneriatului cu una din firmele cele mai prestigioase din lume în acest domeniu. Tratativele recente cu noi parteneri externi împun, pentru următorul an, înființarea a încă unei capacitați de producție. Pe de altă parte, uzina are în derulare programe de asimilare de noi produse de echipament electric auto destinate exportului în Franța și SUA, de diversificarea paletelor de motoare electrice, de abordare de noi tipuri de electropompe, de asimilarea echipamentului de acționare mobilier, simultan cu noi investiții în utilaje și tehnologii, susținute din surse financiare proprii.

ORASUL SÄCELE A ÎMPLINIT 50 DE ANI !

Orasul Säcele a fost constituit ca unitate administrativ – teritorială în data de 8 noiembrie 1950, din teritoriul a patru din cele șapte comune săcelene: Baciu, Turcheș, Cernatu, Satulung, precum și din microazezările Subobrei, Tei, Gârcin, Șanțuri și Babarunca. Înălțat la rangul de municipiu în urmă cu câteva luni, Säcelele are o populație de peste 30.000 de persoane, structura etnică a comunității fiind următoarea: români – 71,48%; maghiari – 27,24%; rromi – 0,88%; germani – 0,37%, alte naționalități – 0,03%.

În perioada de după revoluție, principalele obiective și acțiuni ce au vizat dezvoltarea economică și socială în Säcele au fost alimentarea cu gaze naturale a populației și instituțiilor, consolidarea canalelor pluviale deschise, îmbunătățirea alimentării cu apă a localității, reabilitarea rețelei de canalizare a apei menajere, modernizarea și sistematizarea rețelei de străzi, precum și construirea trotuarelor pe 20 km, modernizarea instituțiilor de învățământ și a Primăriei, înființarea unei piețe agroalimentare în cartierul Ștefan cel Mare și reamenajarea celei din Electroprecizia, îmbunătățirea transportului de călători în comun, a iluminatului public și a activității de salubrizare. Pentru viitor, Primăria și Consiliul Local au stabilit un program de dezvoltare a municipiului, principalele investiții vizând construirea arterei ocolitoare a municipiului, edificarea de locuințe sociale și a unui cămin pentru bătrâni, construirea unui complex sportiv cu bazin de înot, captarea unor izvoare de apă din masivul Piatra Mare, modernizarea sistemului rutier și amenajarea unei stații de mixturi-asfaltice.

Bineînțeles, vor continua obiectivele aflate în curs de execuție la rețelele de apă și canalizare

În Säcele s-ar putea construi un nou spital

Din surse autorizate aflăm că, în prezent, există un proiect potrivit căruia o societate privată din Austria intenționează să construiască în incinta spitalului actual un nou spital, dotat cu aparatură de ultimă oră. Proiectul clădirii a fost trimis în urmă cu o lună de către constructor. Fondurile necesare acestei construcții sunt nerambursabile, spitalul din Säcele fiind prins într-un program destinat Europei de Est. Trebuie să amintim, de asemenea, că ecograful din dotarea spitalului a fost repus în funcțiune, că rețeaua de calculatoare s-a dezvoltat, astfel încât fiecare serviciu a fost dotat cu un computer performant. Directorul spitalului, d-nul dr. Dincă Ștefan, speră ca, până la sfârșitul anului, în dotarea laboratorului din ambulatorul de specialitate să intre două analizoare automate pentru hematologie, care vor crește calitatea serviciilor oferite, precum și gama de analize efectuate.

Politia Säcele are un nou șef

Colonelul Gheorghe Polexe, fostul șef adjunct al Comandantului Inspectoratului Poliției Județene Brașov, a fost numit în funcția de șef al Poliției Säcele. Colonelul Polexe și-a luat în primire postul la 1 noiembrie. Fostul șef al Poliției Säcele, colonelul Ioan Ghita, s-a pensionat.

PELERINAJ LA ALBA IULIA!

În vara acestui an, într-o însorită și splendidă zi de iunie, am avut fericirea să calc pământul sacru al orașului Alba Iulia, oraș cu rezonanță antică, medievală și mai ales modernă și contemporană în tumultoasa și zbuciumata noastră istorie.

Cred că numai pronia cerească a lucrat, cu mijloacele ei tainice, pentru a avea ocazia de a mă prezenta la o înaltă instanță din Alba Iulia în vederea soluționării unei probleme de proprietate.

Mărturisesc că aveam emoții în timp ce trenul străbatea în noapte calea de fier spre anticul și miraculosul oraș. Căci nu puteam să nu trăiesc emoțiile mijilor de români ce s-au îndreptat mereu cu cugetul plin de înalte trăiri sufletești, după victoria Antantei în primul război mondial, la cea mai mare sărbătoare a nației – Unirea Ardealului Milenar cu Tara Românească, Întâi Decembrie 1918!

Urcând drumul pietruit spre Cetate, și se taie respirația privind arhitectura măreată a Obeliscului lui Horea, Cloșca și Crișan, ridicat în cinstea marilor Martiri ai neamului, în 1937.

Amplasamentul acestei lucrări magistrale de arhitectură și sculptură este cu totul deosebit, el dominând toată întinderea orașului Alba Iulia și toată Cetatea.

Îți trebuie o zi întreagă, cel puțin, pentru a admira acest splendid obelisc și priveliștea locurilor ce transpiră, în orice moment, scene miroblante ale zbuciumatelor noastre istorii. Timpul neîertător mă smulge din admirarea captivă a monumentului și intru pe sub zidurile Cetății medievale tereziene în interiorul vechiului oraș.

Lângă Catedrala Catolică te întâmpină măreata statuie ecvestră a celui mai falnic și cutezător dintre domnitorii Țării Românești, Marele Mihai Viteazul, Întâiul făuritor al Unirii celor trei Principate.

Emoția și admirarea nu au margini săvârșind pâlcuri de vizitatori, mai ales străini – mulți germani -, toti cu aparatele de fotografiat și camerele de luat vederi îndreptate cu atenție și parcă și cu un deosebit respect spre statuia ecvestră a Viteazului.

Pașii mă îndreaptă spre Catedrala Unirii Neamului Românesc, operă arhitecturală de o măreție și de o încărcătură divină, ieșită din comun. În trei ani s-a ridicat cu osârdie, cred, cea mai splendidă lucrare de arhitectură creștină modernă, închinată de români, Marii Uniri.

Numai când treci pe sub poartă și se taie răsuflarea și mersul și se încetinește; parcă auzi vuietul zecilor de mii de oameni veniți din tot Ardealul și din vechiul Regat pentru a intra și a se închinde în Biserică lui Hristos clădită întru cinstirea luptelor seculare, ale suferințelor milenare ale românilor care s-au vrut uniti întotdeauna pe pământul DACIEI străbune.

Interiorul Catedralei este mirific atât arhitectural, dar mai ales prin icoanele și picturile marelui maestru pictor Costin Petrescu. Nu mi-am putut stăpâni admirarea față de mulți vizitatori străini. L-am admirat pe acești vizitatori pentru străinătă lor în a duce cu ei acasă imagini din Alba Iulia, din Cetatea și din Catedrala Unirii Neamului Românesc.

Au venit mii de kilometri pentru a vedea România, pentru a cunoaște istoria noastră.

Am plecat cu regret din splendida Catedrală a Unirii, în gând sărăind impulsul de a reveni cât mai curând pentru a putea contempla și admira pe îndelete minunatele picturi ale maestrului Costin Petrescu, cel care, cu neasemuitul și neîntrecutul lui dar a împodobit cu nemuritoare fresce și Ateneul Român.

Ultimul popas, l-am făcut în edificiul mare al Muzeului Unirii. Nu pot să nu intru cu emoții, ridicate la puteri exponentiale, în Marea Sală a Unirii. Acolo unde s-a făurit, prin glasul săngelui și focul neostoit al condeilor, Unirea Ardealului și a tuturor celorlalte teritorii românești Regatul României.

Mi s-a umplut înima de bucurie săvârșind și semnăturile unor fruntași ai obștilor comunale din Brașovul Vechi și din comuna Rîșnov.

Am trăit momente de înăltare sufletească unice, săvârșind ce dorință arzătoare a existat în toată suflarea românească, din cuprinsul întregii Transilvanii, al Bantului, al Crișanei, al Maramureșului pentru a se uni cu frații lor de dincolo de munți, de care au fost despărțiti aproape o mie de ani.

Ce dorință arzătoare a putut dăinui o mie de ani!

Ce miracol a putut întreține flacăra nestinsă a dorinței fraților de a se uni iar cu Tara!

Câte jertfe, câte vicisitudini au îndurat bănilor și străbunii noștri pentru a făuri din nou străvechea Dacie!

Ce bucurie imensă și plină de toate harurile cerești le-a umplut inimile acelor făuritori ai României Mari!

Și azi, vai, auzi glasuri, chiar de români, ce ar vrea să rupă Transilvania de Tara Mamă! De unde au putut veni acești oameni?

De unde au mâncat pâinea cea de toate zilele?

Cine le-a pus condeiul în mână și ce dacsăli i-au promovat?

Cum se pot odihni acești oameni, se pot pune și scula de la masă cu gândul împede și netulburat, fără a se gândi căcar o clipă la miile, sutele de mii, la milioanele de români ce s-au jertfit o mie de ani pentru a fi alături de frații lor de peste munți?

Pe noi ne-a unit mereu credința străbună de creștini și aceasta ne-a ținut trează conștiința și dorința de unire.

Pe arabi îi unește credința în profetul lor Mahomed și în fiecare an merg cu sutele de mii în pelerinaj la Meca.

Alba Iulia trebuie să fie o Meca a noastră. În fiecare an, căci nu ar fi posibilă o asemenea adunare, orice român trebuie să meargă la Alba Iulia, să se adape din izvorul cel minunat al locurilor sfinte, udate cu lacrimi și sânge de înaintașii noștri, într-un lung și nesfârșit pelerinaj.

POPASURI LA IZVOARE DE CULTURĂ ȘI CIVISM SĂCELEAN (III)

Marele spectacol în două acte, al anului electoral 2000, se apropie de final. Aleșii "localelor", s-au instalat de mult în fotoliile regretate încă de cei care au fost nevoiți "democratic" să le părăsească. În câteva zile, după primul act, cel din primăvară, consăcelenii și-au deplasat atenția și preocupările de la alegeri spre alte probleme, griji și necazuri omenești. Puțini au sesizat faptul că pe lista "aleșilor" lipseau dascăli din Săcele. Câteva voci, pe la "colțuri și intersecții", exprimau nedumeriri despre faptul că întotdeauna, la alegerile locale, până la acest an de grație 2000, reprezentanții din școli, ocupau locuri de frunte, atât pe liste de candidați, cât și pe cele de aleși. Ce miracol s-a petrecut la alegerile din acest an, care a făcut ca electoratul săcelean să nu-i agreeze tocmai de educator? Poate faptul că alegătorii s-au săturat să vadă pe liste de candidați oameni din școli care au fost consilieri în legislații precedente, fără ca aceștia să se fi remarcat cu ceva pentru binele comunitar.

În curând se vor produce asemenea schimbări și în Parlament, Senat și poate, la Președinție, cu tot alaiul lor specific. Vom asista la detronarea multor reprezentanțaii școlii din forul legislativ al țării, fiindcă mulți dintre ei au dovedit neprincipere, naivitate, neloialitate față de interesele alegătorilor, unii chiar lichelism politic. În plus, clasa politică românească s-a radicalizat cu oameni care au învățat temeinic care este valoarea autentică, cea ascunsă, a unui loc cât de modest pe scara aleșilor. Vremec idealismului angajării politice, rămâne întâlnită până nu demult la oameni cu demnități din școli și biserici, este de domeniul trecutului.

În vara acestui an, întâmplarea a făcut să parcure paginile unei cărți de memorii scrisă de economistul nonagenar Vasile Marcu. Cartea se referă la satul transilvănean și problemele sale din primele decade ale secolului XX. El amintește printre altele, despre învățătorul său din clasele primare de prin anul 1920: "Fiind înscris în Partidul Poporului denumit "averescan", a fost ales, ...senator de Târnava Mică. Acesta călătorea la București pentru a participa la ședințele senatului în vagon de clasa IV de marfă, adică de boi. Oamenii din sat, care știau acest lucru, râdeau de modestia lui... din cauza crizei, își lua uneori mâncare de acasă, cu toate că era senator. Oamenii care îl votaseră, îl înțelegeau, pentru că trăia în lipsuri de tot felul, văduv cu șase copii".

Prețuitul post mortem, de către urmașii mocanilor săceleni, prof. Gh. Dragoș, povestește într-o lucrare despre Danemarca, următorul episod: "Un deputat –

din țara amintită - aflat că la o fermă pierdută în Miază-Noapte, trăiește un Tânăr de 22 ani, neștiutor de carte. Plin de revoltă a interpelat guvernul. S-a dispus efectuarea unei anchete grabnice, constatăndu-se temeinicia afirmațiilor parlamentarului. Urmarea a fost, pedepsirea autorităților locale, amendarea părintilor și trimiterea Tânărului să învețe carte" . (Gh. Dragoș, *Educația și fapta cooperativă în Danemarca*, Cluj, 1940, pag. 12). Cu asemenea fapte, profesorul de origine săceleană urmărea să influențeze pozitiv practicile parlamentare democratice de la noi.

Asemenea modele de parlamentari și senatori, de consilieri locali proveniți din rândul corpului didactic sunt pe cale de dispariție iar fenomenul de marginalizare, uneori de desconsiderarea unor cadre didactice de către cei care fac jocurile politice, nu este unul întâlnit numai în zilele noastre. A fost sesizat și înfierat și în alte vremuri, chiar în perioada interbelică. Îl găsim magistral sintetizat în satira "Dascălii", a curajosului poet pamfletar, fost și el senator, săceleanul I.U. Soricu, din care spicuim: "Mânuitori lacomi ai bunurilor / Ispititoarea parte a leului și-o fac / Si cinici, orice merit și muncă dau uitării, / Lăsând în suferință pe dascălul sărac." ...

Să ne-amintim de condițiile în care lucrează mulți educatori, de mișcările greviste ale acestora și cauzele care le-au prelungitetc. Prin urmare, cei care dețin puterea politică, deși văd și recunosc starea învățământului, știa inclusiv faptul că ei însăși au fost crescuți și îndrumați de dascăli, pentru a ajunge să cucerească slujbele, de la înălțimea căroră fi tratează uneori pe educatori cu aroganță și dispreț. Înfierând astfel de situații poetul, continuând, își îndreaptă acuzele nu numai spre "haita de nemernici, porniți în viață de dascăli înarmați", ci și spre școală și educatorii care o slujesc. Acestora li se adreseză: ..."Vai, anii voștri tineri, întreaga voastră viață / S-a măcinat în trudă, știința să le-o dați / ... I-ați lustruit la față / dar n-ați știut căldura în piept să le-o turnați. / Zadarnic e protestul, a voastră este vina / Că astăzi toți mîșeii vă'mproașcă cu noroi / Căci n-ați știut să-i faceți a prețui lumenă / Si de-s stupizi și cinici, aşa i-ați făcut voi / "...

Constatările și concluziile din versurile mai sus selectate au apărut în anul 1936, în condițiile editare modeste, reflectând și în felul acesta respectul precar, de care se bucurau dascălii în aceea vreme.

Andronic Moldovan

REVELION 2001

Domnilor, vine iarna! Se apropie sărbătorile ultimului an al acestui secol și mileniu. Și pentru că sunt ultimele, ele ar trebui petrecute poate altfel decât cele de până acum. Fugi dom'le de aici, veți spune unii dintre dumneavoastră. Du-te dom'le și povestește altora despre asta, nu nouă care întâmpină iarna cu pantalonii în vine, cu mâninile înghețate pe țevile nesimțitoare ale caloriferelor debrânse, în întunericul oferit cu generozitate de CONEL. Așezați cumintă pe scaune reci, în jurul unei mese sărace, vegetariene, pentru că și cei care ne dau gazul au luat-o razna cu prețurile lor, ne străduim să trecem și peste iarna astă, care se anunță potrivnică, pentru că potrivnice sunt toate în ziua de azi omului de rând și abia așteptăm să de-a colțul urzică și al șteviei și primele raze ale unui soare mai prietenos. Nu ne povestii nouă despre noaptea dintre ani, despre Revelionul de altădată, cu mese îmbelșugate și voie bună.

Ei, n-o luați chiar așa, oameni buni. Revelionul este revelion și vă voi arăta că cei care îl organizează și-au făcut temele temeinic la adunarea numerelor cu căte șase zerouri pentru a putea oferi celor care-și permit să numere până acolo, cele mai atractive oferte. Roade osul cine poate, nu-i așa, pentru că, oricum, în viață, dacă "nema putirință, ce mai chichirez gâlceava?". Dar stați să veți și să cumpărați siriguri pe unde ați putea scoate cămașa pentru a răspunde amabilelor invitații ale organizatorilor de revelioane din acest an. Dacă ați reușit până acum să strângeți la teșcherea salariul pe ultimele zece luni sau mai multe (al întregii familii, nu numai al dumneavoastră!), atunci vă așteaptă un sejur de patru zile la Sinaia pentru suma nesemnificativă de 24 milioane lei pe persoană. Ce, e mult? Păi cum să nu merite pentru patru zile în care veți mâncă de două sau trei ori pe zi, veți dormi trei nopți la hotel și, unde mai puții, veți participa la o cină festivă! În ce va consta cina, nu se știe, dar cred că nu se rezumă la cea obișnuită cu un ceai cald și o felie de brânză, așa, ca de obicei, acasă. Dar mai știi? După asemenea patru zile de vis te poți întoarce în casă, cu buzunarele goale, dar cu memoria plină de imaginile de neuitat ale frumosului nostru

piesaj montan. Și când te întâlnesci cu prietenii poți spune cu mândrie că ți-ai petrecut și tu revelionul la Sinaia, la Predeal sau Poiana Brașov pentru numai 24 de milioane. Dar, atunci, te-ar putea lăua cu friguri dacă respectivul prieten îți va povesti că nu îl-a costat mai mult să petreacă aceleași patru zile la Viena, Balaton, în Maroc, Insulele Baleare sau chiar în Thailanda. Și atunci să nu mori de necaz? Dar stați așa, n-o luați chiar pe arătură pentru că există și alte posibilități. Puteți merge cu numai patru milioane de persoană (ce mai sunt patru milioane la cinci adică, dacă îți se umflă ţie mușchii!) în Delta Durău că și așa e o placere să te sufle crivățul în mijlocul iernii și să ascultă foșnetul plăcutul stufului, la Dunăre, în vîrf de munte, unde poti sta ca Gânditorul de la Hamangia, singur-cuc, să meditezi la nemurirea vieții, la Herculane să faci o baie caldă în strandul termal ca să moară de necaz vecinii de acasă cărora le îngheată apa înainte să apuce să atingă baia sau la Sovata să te fotografiezi cu un urs împăiat în brațe. Cei mai comozi, pentru numai șase milioane, pot lua autobuzul din Săcele până la Poienile, apoi se transbordează în troleibuz și descind imediat la hotelul Capitol din Brașov, unde vor beneficia de cazare, demipensiune, masă festivă la Revelion, cină festivă (ce-o fi una, ce-o fi alta?). Unde mai puții că mai poate ormai să dea o fugă-acasă, să vadă ce-i fac copiii, pe ce muzică dansează ei, dacă respectă prevederile planning-ului familial când li se face poftă și se întoarce linistit și cu sufletul împăcat la demipensiunea de la Capitol. Ei, mai glumește omul din când în când și nu trebuie să luați în serios tot ce am spus până acum. Principalul este că fiecare din noi putem petrece cu adevărat frumos, sărbătorile de iarnă, la cumpăna dintre milenii, alături de cei dragi, putem să ne eliberăm de balastul cotidian și, cu sufletul curat, să ne urâm sănătate și bucurii, împliniri și fericire, să privim încrezători în viitor și cu speranțe îndreptățite. Vă urez și eu, de pe acum, "La mulți ani cu fericire!" și să ne ajute Dumnezeu să ne întâlnim sănătoși în mileniul trei!

Horla Bârsan

ȘTIRI SPORTIVE - OLIMPIADA MILENIULUI – SIDNEY - 2000

- Vineri, 15 septembrie 2000 a avut loc în prezența a 11.000 de spectatori, pe stadionul olimpic din Sidney, festivitatea de deschidere a Jocurilor Olimpice 2000, cu participarea sportivilor reprezentând 199 de națiuni.
- Delegația României, la această ediție a jocurilor olimpice, a cuprins 244 de sportivi și oficiali, în frunte cu ION ȚIRIAC, președintele Comitetului Olimpic Român.
- Flacără olimpică a ajuns la Sidney după un parcurs magic de peste 27.000 km. Fiind purtată de mai mult de 11.000 de persoane, timp de 100 de zile, a fost întâmpinată de un milion de persoane adunate pe străzile marii metropole australiene.
- Pentru delegația română a fost cea mai bună participare din toate istoriile a sportivilor români la Jocurile Olimpice.
- Bilanțul olimpicilor români la Jocurile Olimpice de la Sidney este următorul: **11 medalii de aur, 6 medalii de argint și 9 medalii de bronz, cu care România a ocupat un senzational loc 11 pe națiuni.** Prima medalie a delegației României la Jocurile Olimpice de la Sidney a fost cucerită de către înălțătoarea Beatrice Câslaru, bronz la 400 m mixt, deschizând astfel seria succeselor la înnot, care au culminat cu 2 medalii de aur cucerite de Diana Mocanu la 100 m și 200 m spate, alături de 1 medalie de argint obținută de B. Câslaru la 200 m mixt.
- Din nou echipa feminină de gimnastică, formată din Simona Amânar, Maria Olaru, Andreea Răducan, Andreea Isărescu, Claudia Presecan și Loredana Boboc, condusă de antrenorii Octavian Belu și Mariană Bitang, a cucerit lauri olimpici la

concursul pe echipe, plus medalii de aur, argint și bronz la concursurile individual compus, respectiv pe aparate.

Seria medalialilor de aur a fost continuată de brașoveanul Mihai Claudiu Covaliu, care a produs o mare surpriză cucerind titlul de campion olimpic la sabie. Si-a confirmat valoarea de mare campioană, Gabriela Szabo, învingătoare a elitei probei feminine de atletism 5000 m, câștigătoare a unicului trofeu absent din palmares, aurul olimpic. De asemenea a urcat pe prima treaptă a podiumului gimnastul Marius Urzică, la proba cal cu mânere. Canotajul românesc și-a reafirmat clasa mondială, româncele cucerind 3 medalii de aur, performanță neegalată de altă țară. Au obținut victorii de mare răsunet în probele de 2 rame fără cârmaci – G. Damian, D. Ignat; 2 vâsle categoria ușoară - C. Burtică și A. Alupei; 8+1 – G. Damian, V. Susanu, I. Olteanu, V. Cochelea, M. Dumitache, E. Lipă, L. Gafencu, D. Ignat și E. Georgescu. Salba medalialilor de aur olimpice a fost încununată de echipajul masculin de canoe 2 al României, format din Fl. Popescu și Mitică Pricop. Argint și poziția a două pe podium au obținut, la atletism feminin, Lidia Simon la maraton și Violeta Beclea-Szekely la 1500 m, iar la box Marian Simion – cat. 71 kg. S-au întors acasă cu medalile de bronz atletele G. Szabo la 1500m, Oana Pantelimon la înălțime. Judoka Simona Richter, pistolierul Iulian Raicea, box D. Simion.

Tuturor olimpicilor români, ambasadorii ai sportului românesc le transmitem sincere felicitări și urări de noi succese.

Rubrică realizată de Lucian Zangor

SĂNĂTATE • SĂNĂTATE • SĂNĂTATE • SĂNĂTATE • SĂNĂTATE

Ameteala – când creierul își pierde busola.

Ametelile reprezintă a treia cauză care îndeamnă persoanele în vîrstă să consulte medicul. Originea lor? O deregлare a simțului echilibrului, "al săselea simt" al omului. O tehnică nouă franceză permite diagnosticarea la timp a bolii și un tratament mai eficient.

Cel puțin o dată în viață fiecare din noi a simțit că se învârte pamântul cu el. Începând cu 60 de ani, o persoană din 20 suferă de ameteali, a treia cauză care îi determină pe vîrsnici să consulte medicul. În fruntea clasamentului consumului de medicamente, imediat după neuroleptice și antibiotice, se află cele împotriva ameteilor. Paradoxal, medicina are cunoștințe destul de limitate despre acest "al săselea simt" și nu dispune decât de aproximativ o duzină de medicamente, și nu din cele mai eficiente pentru combaterea maladiei.

Ametelile sunt provocate de deregлari ale unor surse de informații care împiedică organismul să se deplaceze cu capul în sus și cu picioarele pe pamânt, cu alte cuvinte, să-și păstreze poziția verticală. Aceste informații, oferite de vîz, auz, falpa piciorului și de mușchii cervicali, sunt preluate de creier, ordinatul care ne indică poziția în spațiu. Când aceste informații nu mai sunt complementare și concordante, creierul își pierde busola. Obligat de cele mai multe ori să-și întrerupă activitatea, bolnavul devine extrem de agitat, nu mai înțelege ce se întâmplă cu el, nu mai funcționează normal. El pierde controlul spațiului înconjurător și constată o ruptură între voință să și răspunsul necontrolat al propriului corp, o senzație apropiată de ideea înnebunirii și chiar a morții iminente.

Ameteala nu este o pedeapsă căzută din cer, care îl lovește pe unii și-i crăță pe alții. De cele mai multe ori își găsește cauza în îmbolnăvirea vestibulului urechii interne. Creierul este șeful de orchestră al simțului echilibrului. El dirijează mișcările corpului și controlează buna lor execuție, ținând cont de eventualele discordanțe care apar în mod neașteptat. Aparatul vestibular îl informează asupra mișcărilor capului. El este situat în fiecare ureche internă, în spatele malului (organul auditiv) și în continuarea acestuia. Ochii captează, prin intermediul retinei, obiectele înconjурătoare. Receptorii articulați și musculari (proprioceptorii), în special cei ai boltei planare, informează creierul asupra poziției fiecărei articulații, a tensiunii fiecărui mușchi și a evoluției centrului de greutate al corpului. Aceste trei mari surse de informații ale centrilor nervoși, care coordonează acțiunea tuturor mușchilor, trebuie să fie, în mod normal, concordante. În cazul apariției unor disfuncții, informația vestibulară este cea care stăpânește creierul. Vestibulul poate suferi două categorii de afecțiuni radical diferite. În prima categorie intră tulburările densității structurilor vestibulare, în care ametelele, destul de ușoare, sunt determinate de înclinarea capului. În a doua categorie, boala este permanentă și depinde în mică măsură de înclinarea capului.

Pentru a exploara vestibulul, tehnică în vigoare din 1930 constă în înregistrarea electrică a mișcărilor ochilor (electronistagmografia – ENG). O tehnică depășită, pentru

că e în imposibilitate fizică de a decela mișcările de rotire ale ochiului. În realitate, doar mișcările orizontale sunt măsurate, fapt ce limitează examenul doar la canalul lateral al vestibulului, adică doar a unuia dintre cei 5 captori senzoriali. În plus, fixarea electrozilor este lungă și delicată și materialul complex. Metoda ENG are un singur merit: acela de a fi fost tehnica cea mai performantă a epocii sale.

Ideeа înregistrării cu o cameră a imaginii ochiului a apărut în 1905. Dar a trebuit așteptat anul 1985 pentru ca o mână de centre de cercetare norocoase (cele cu comenzi spațiale) să poată filma ochiul cu ajutorul unor camere miniaturizate, cuplate cu un sistem informatizat. În 1990, constructorul japonez Kanon a propus primul sistem comercial de video-nistagmografie (VNG). Dar prețul de vânzare (100.000 USD) a descurajat răspândirea lui. În 1992, medicii Spitalului Nord din Marsilia, conduși de Erik Uller și fizicianii Centrului național francez de cercetări științifice, dirigați de Philippe Guilleman, au realizat în comun metode noi de video-nistagmoscopie și video-nistagmometrie. Prima metodă constă în derivarea semnalului video, conținând informația imaginii globulare, către un sistem informatic echipat cu "hartă de preluat imagini" și un program de analiză automată.

Algoritmii creați permit calcularea în timp real a poziției ochiului și tratarea informației. Prințipiu acestei metode este simplu: două camere sincronizate sunt montate una cu capul la picioarele celeilalte în aceeași cutie cuplată ocular printr-o mască. Poziția ocularului este calculată începând cu imaginea furnizată de camera îndreptată spre ochi, în timp ce orientarea capului este obținută prin analiza automată a contururilor aparținând obiectelor incluse în decorul filmat de celalăță cameră. În aceste condiții, este posibilă măsurarea în 3 planuri ale spațiului, în același timp cu variații de orientare ale capului și mișcările oculare corespunzătoare. Astfel, printr-un consult obișnuit, medicul dispune de un instrument tot atât de simplu și de eficient ca stetoscopul sau ciocanul de reflexe. El poate chiar să pună în câteva minute un diagnostic precis al afecțiunilor vestibulare, mecanice sau senzoriale.

Noua tehnică asigură medicului – și bolnavului – o aprofundare a câmpului de observație, ceea ce permite o depistare precoce a bolii, deci o economie de examene complementare și un tratament mai eficient. Sindromul mecanic poate fi depistat în câteva minute și tratat imediat, fie pe cale medicamentoasă, fie prin fizioterapie. Sindromul senzorial poate fi tratat medicamente pentru stabilizarea funcționării regulate a vestibulu lui sau chirurgical în cazul când tratamentul medicamentos rămâne neficient. Există și o ultimă cale a acestui din urmă neajuns, și anume, prin reeducarea reflexelor. În cazul unor leziuni vestibulare irreversibile...

Dr. Mirela Roșculeț

TABEL NOMINAL
*cu membrii cotizanți ai
 Asociației cultural sportive
 "Izvorul" - trimestrul IV 2000*

1	Costea Dumitru	100.000	59	Fătu Paul	25.000	117	Beciu Ioan	15.000	183	Butu Ion	10.000
2	Mutu Gheorghită	100.000	60	Fodor Levente	25.000	118	Calinic Elisabeta	15.000	184	Caian Panurea Aurel	10.000
3	Oproiu Costin	100.000	61	Gomolea Dumitru	25.000	119	Calinic Puiu	15.000	185	Carpin Victor	10.000
4	Roșculeț Claudiu	100.000	62	Ionescu Gheorghe	25.000	120	Chitac Geta	15.000	186	Cărstea Vergilia	10.000
5	Sterpu Gheorghită	100.000	63	Lala Elena	25.000	121	Drăghici Aurel	15.000	187	Ciobanu Gabriela	10.000
6	Zavarache Constantin	100.000	64	Matepiuc Daniela	25.000	122	Ene Gheorghe	15.000	188	Cirică Alexandru	10.000
7	Strava Marius	75.000	65	Modest Zamfir	25.000	123	Filip Anca	15.000	189	Cîrstea Gheorghe	10.000
8	Cărsteau Şerban	60.000	66	Munteanu Cornel	25.000	124	Ghia Mircea	15.000	190	Clinciu Gicu	10.000
9	Lață Ioan	60.000	67	Năpăruș Camelia	25.000	125	Ghia Petre	15.000	191	Clinciu Nicolae	10.000
10	Lupu Stefan	60.000	68	Popescu Mihai	25.000	126	Imre Gabor	15.000	192	Corman Jan	10.000
11	Avasilichioaie Ioan	50.000	69	Pr.Cornea Ioan	25.000	127	Iordache Gabriela	15.000	193	Comeş Tiberiu	10.000
12	Bârsan Horia	50.000	70	Pr. Leb Mircea	25.000	128	Jica Gabriela Daniela	15.000	194	Comşa Cornel	10.000
13	Bobeş Gabriel	50.000	71	Rișnoveanu Paul	25.000	129	Mircioiu Lucian	15.000	195	Comşa Traian	10.000
14	Bobeş Gheorghe	50.000	72	Roșculeț Abigail	25.000	130	Moldovan Andronic	15.000	196	Constantin Ligia	10.000
15	Bobeş Ioan	50.000	73	Roșculeț Mirela	25.000	131	Moroianu Gheorghe	15.000	197	Copacei Vasile	10.000
16	Bobeş Ovidiu	50.000	74	Taraş Octavian	25.000	132	Neacşu Lucian	15.000	198	Cosma Maria Teodosia	10.000
17	Boboc Gheorghe Dan	50.000	75	Tomos I. Maria	25.000	133	Niculescu Gheorghe	15.000	199	Costea Stefan	10.000
18	Bratosin Canu Raluca	50.000	76	Vlad Ioan	25.000	134	Plăiăsu Constantin	15.000	200	Cozma Cornelius	10.000
19	Bulat Florentin	50.000	77	Andronic Maria	20.000	135	Popa Virgil	15.000	201	Cujbă Ilie	10.000
20	Butu Traian	50.000	78	Balint Gheorghe	20.000	136	Pr.Stoicescu Nicolae	15.000	202	Dabija Adrian	10.000
21	Dogaru Aurel	50.000	79	Banciu Gheorghe	20.000	137	Serbu Adrian	15.000	203	Damian Constantin	10.000
22	Dr. Gîrcăeg Viorel	50.000	80	Băieşu Florin	20.000	138	Serbu Iulian	15.000	204	David Fănică	10.000
23	Filipescu Dan	50.000	81	Besoiu Marian	20.000	139	Taras Gelu	15.000	205	Dănescu Cătălin	10.000
24	Ghinescu Horia	50.000	82	Bîja Ileana	20.000	140	Taras Ion	15.000	206	Debu Gheorghe	10.000
25	Gomolea Dumitru jr.	50.000	83	Boberschi Dan	20.000	141	Taras Mircea	15.000	207	Dină Constantina	10.000
26	Gonțeanu Mihail	50.000	84	Casapu Stefan	20.000	142	Tătaru Florin	15.000	208	Dolea Emilia	10.000
27	Ionel Adrian	50.000	85	Ciubotaru Sergiu	20.000	143	Tiru Sorin	15.000	209	Donciu Ciprian	10.000
28	Jonas Andrei	50.000	86	Ciulu Mircea Valentin	20.000	144	Vlad Mircea	15.000	210	Dragomir Dănuț	10.000
29	Lață Vasile	50.000	87	Cojocneanu Olimpia	20.000	145	Abagiu Carmen	10.000	211	Durbălău Stefan	10.000
30	Lungu Constantin	50.000	88	Coliban Nicolae	20.000	146	Acsinte Petre	10.000	212	Florescu Gheorghe	10.000
31	Nicolescu Alexandru	50.000	89	Crăciunescu Virgil	20.000	147	Agiu Liliana	10.000	213	Florescu Marian	10.000
32	Popescu Constantin	50.000	90	Diaconescu Adrian	20.000	148	Albuleț Victor	10.000	214	Frățilă Gheorghe	10.000
33	Pr. Băditoiu Ioan	50.000	91	Dirjan Liviu	20.000	149	Alexandrescu Emil	10.000	215	Fulga Nicolae	10.000
34	Robu Adrian	50.000	92	Filipescu Gheorghe	20.000	150	Alexandru Ion	10.000	216	Gabor Lucia	10.000
35	Teșileanu B. Barbu	50.000	93	Filipescu Octavian	20.000	151	Andrei Sorin	10.000	217	Ghiuță Benone	10.000
36	Vamoș Zoli	50.000	94	Hausler Anca	20.000	152	Andriesi Monica Florica	10.000	218	Godeanu Roxana	10.000
37	Eftimie Ioan	35.000	95	Ionas Hajnalka	20.000	153	Andronic Mihaela	10.000	219	Gologan Flavia	10.000
38	Bobanu Şerban	30.000	96	Iordache Ioan	20.000	154	Antal Eva	10.000	220	Grigore Petre	10.000
39	Butu Mihai	30.000	97	Jerău Gheorghe	20.000	155	Avram Sorin	10.000	221	Grozea Ioan	10.000
40	Cioroianu Aurelia	30.000	98	Neculă Dan	20.000	156	Avram Vasile	10.000	222	Gujuș Stefan	10.000
41	Dima Marcel	30.000	99	Nițescu Adrian	20.000	157	Badea Mircea	10.000	223	Guran Nicolae	10.000
42	Gologan Dan	30.000	100	Oprea Ovidiu	20.000	158	Balea Constantin	10.000	224	Iacob Ciprian	10.000
43	Lăcătuș Mariana	30.000	101	Șloboanu Dan	20.000	159	Balica Maria	10.000	225	Ionescu Gheorghe Nae	10.000
44	Muscă Nicușor	30.000	102	Pascu Liviu	20.000	160	Banciu Neculai	10.000	226	Ionescu Nicolae	10.000
45	Parea Alexandru	30.000	103	Peter Sara	20.000	161	Barbu Dan	10.000	227	Jani Stefan	10.000
46	Rișnoveanu Stefan	30.000	104	Petrea Stefan	20.000	162	Barbu Mircea	10.000	228	Jimboreanu Dumitru	10.000
47	Sălișteanu Vasile	30.000	105	Primăvărăș Victor	20.000	163	Bârsan Nicoleta	10.000	229	Jinga Romulus	10.000
48	Simon Robert	30.000	106	Puia Marcela	20.000	164	Bârsan Teodor	10.000	230	Jipa Dorin	10.000
49	Ştefănescu Dan	30.000	107	Sabo Viorica	20.000	165	Băiculescu Veronica	10.000	231	Kapui Elisabeta	10.000
50	Zaharescu Marius	30.000	108	Sala Viorel	20.000	166	Bălan Cornelius	10.000	232	Kristaly Edith	10.000
51	Zangor Lucian	30.000	109	Spiru Gheorghe	20.000	167	Besoiu Gheorghe	10.000	233	Lață Viorel	10.000
52	Barbu Nicolae	25.000	110	Stanciu Vasile	20.000	168	Beșchea Dan	10.000	234	Leșescu Mihai	10.000
53	Bălan Nicolae	25.000	111	Teacă Dobros Eugen	20.000	169	Beschea Ioan	10.000	235	Leșescu Sorina	10.000
54	Bogeanu Alexandru	25.000	112	Tiucă Adriana	20.000	170	Bilan Florin	10.000	236	Lupu Fiorica	10.000
55	Comşa Eugen	25.000	113	Tocitu Viorel	20.000	171	Boboaia Gheorghe	10.000	237	Lupu Nicolae	10.000
56	Daneș Dumitru	25.000	114	Ursu Gabriel	20.000	172	Boghe Viorel	10.000	238	Mătărea Ovidiu	10.000
57	Dinu Popa	25.000	115	Bâncilă Bebe	15.000	173	Brânza Nicolae	10.000	239	Median Gheorghe	10.000
58	Dovârcă Marcel	25.000	116	Barbu Petre	15.000	174	Bratoveanu Valentin	10.000	240	Median Valeriu	10.000
						175	Brînzei Petru	10.000	241	Mihai Nicolae	10.000
						176	Brînzei Stana	10.000	242	Miloiu Mirela	10.000
						177	Bucelea Hortensia	10.000	243	Mircioiu Sebastian	10.000
						178	Bucelea Victor	10.000	244	Moldovan Valer	10.000
						179	Bucurenciu Alexandru	10.000	245	Moț Teodor	10.000
						180	Bucurenciu Ana	10.000	246	Munteanu Ana	10.000
						181	Buna Mihai	10.000	247	Munteanu Dan	10.000
						182	Butu Elena	10.000			(continuarea tabelului în pag.28)

(continuarea tabelului din pag.27)

248 Munteanu Gheorghe	10.000	313 Vasilescu Constantin	10.000
249 Munteanu Ioan	10.000	314 Vlad Adriana	10.000
250 Munteanu Mircea	10.000	315 Vlad I. Adriana	10.000
251 Munteanu Nicolae	10.000	316 Voinea Dumitru	10.000
252 Munteanu Stefan (Sibiu)	10.000	317 Zamfir Bogdan	10.000
253 Munteanu Valentin	10.000	318 Zamfir Dan	10.000
254 Nechifor Constantin	10.000	319 Zamfir Radu	10.000
255 Nechifor Septimiu	10.000	320 Zangor Nicolae	10.000
256 Nicoară Florian	10.000	321 Zangor Traian	10.000
257 Nicolaescu Marian	10.000	322 Zbarcea Maria	10.000
258 Niculescu Nicolae	10.000	323 Lodromăneanu Virgil	7.000
259 Nistor Maria	10.000	324 Ticușan Gheorghe	7.000
260 Nistor Mihai	10.000	325 Albulet Aurel	5.000
261 Nitescu Ion	10.000	326 Băileşu Roxana	5.000
262 Ocneanu Doru	10.000	327 Bozoancă Liliana	5.000
263 Ocneanu Luca	10.000	328 Bulat Elena	5.000
264 Onica Ioan	10.000	329 Cenușe Ioan	5.000
265 Orjan Ioan	10.000	330 Cioca Aurelia	5.000
266 Paiș Ioan	10.000	331 Codreanu Elena	5.000
267 Panaete Ion	10.000	332 Comşa Fulga Stelian	5.000
268 Pantazică Adriana	10.000	333 Coșerea Vasile	5.000
269 Pașcan George	10.000	334 Csabai Georgeta	5.000
270 Percioğ Constantin	10.000	335 Deaconesa Manuela	5.000
271 Petruțiu Emil	10.000	336 Diaconescu Ovidiu	5.000
272 Poenaru Nicolae	10.000	337 Drăgan Mircea	5.000
273 Poenaru Ovidiu	10.000	338 Dragoeșcu Valeriu	5.000
274 Popescu Nichita	10.000	339 Filip Doina	5.000
275 Popovici Maria	10.000	340 Ghișoiu Dorin	5.000
276 Pralea Radu	10.000	341 Giurgiu Claudia	5.000
277 Prosan Nicolae	10.000	342 Gîdea Aurel	5.000
278 Prundean Iuliana	10.000	343 Goligan Gelu	5.000
279 Rață Mihai	10.000	344 Guraliuc Alexandru	5.000
280 Râglean Floarea	10.000	345 Istrate Mihaela	5.000
281 Rîmnicăeanu Emil	10.000	346 Lăzărescu Elena	5.000
282 Rodeanu Bogdan	10.000	347 Manciu Ioan	5.000
283 Rotboșean Dionisie	10.000	348 Median Susana	5.000
284 Sarafie Ioan	10.000	349 Moraru Mircea	5.000
285 Scripcaru Bogdănel	10.000	350 Munteanu Vasile	5.000
286 Siserman Eugen	10.000	351 Orez Ioan	5.000
287 Sirbu Cornelius	10.000	352 Pasăre Adrian	5.000
288 Slăniceanu Bogdan	10.000	353 Radu Gheorghe	5.000
289 Spârchez Viorel	10.000	354 Simion Adriana	5.000
290 Stamate Gheorghe	10.000	355 Slăbilă Gheorghe	5.000
291 Stanciu Cristian	10.000	356 Spătariu Maria	5.000
292 Stanciu Florin	10.000	357 Stanciu Fănică	5.000
293 Stanciu Ioan	10.000	358 Stoicescu P.Traian	5.000
294 Stoian Emilia	10.000	359 Stoicescu T. Traian	5.000
295 Seitan Adrian	10.000	360 Tudor Gheorghe	5.000
296 Sendruc Maria	10.000	361 Turoti Ioan	5.000
297 Serban Cornelius	10.000	362 Oncioiu Maria	15.000
298 Serbănescu Adrian	10.000		
299 Serbănuț Flaviu	10.000		
300 Serbănuț Ioan	10.000		
301 Sipos Ioan	10.000		
302 Ștefan Remus	10.000		
303 Taflan Dumitru	10.000		
304 Taflan Elena	10.000		
305 Teacă Mihai	10.000		
306 Teșileanu Costin	10.000		
307 Teșileanu Emil	10.000		
308 Trîmbițaș Alexe	10.000		
309 Ulea Angela	10.000		
310 Ursu Maria	10.000		
311 Ursu Nicolae	10.000		
312 Vasilache Gheorghe	10.000		

MEMENTO:

“ După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face placere, fiindcă vă reamintește oamenii și locuri scumpe văzute și părintilor voștri.”

ELECTROPRECIZIA S.A.

2212 Săcele - Pocoș
str. Parcului nr.18
phone: 40-668-21107-83
fax: 40-668-27195-96
telex: 61218

Cu o experiență de către anii în domeniul și cu un management de calitate atestat după normele ISO 9001, societatea noastră este partenerul Dvs. în ceea ce urmărește:

**ECHIPAMENTE ELECTRICE - ELECTRONIC AUTO
MOTOCARIE ELECTRICE ASINCRONE MONO SI
TRIFAZATE
PRODUSE ELECTROTEHNICE DE UZ CASNIC SI
GOSPODARESC**

Serviciile sălăi, oferite prin
SERVICIU MAGAZIN
SI COMERȚ

Telefon: 068/15.09.45
Telefon: 068/15.39.38

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.

- Articolele privitoare la Săcele, Tărângeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.
- Vom fi recunoscători acelora care ne vor trimite adresele exacte ale ruedelor și prietenilor de origine săceleană pe care i-ar interesa revista noastră.
- Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:
Ing. Taraș Octavian – str.G.Moroianu, nr.361, Săcele, tel.270519
- Ing. Roșculeț Claudiu – str.G.Moroianu, nr.353, Săcele, tel.277290

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

prof. VICTOR CARPIN	ing. DAN ZAMFIR
ing. TARAS OCTAVIAN	prof. CUJBĂ ILIE
ing. ROȘCULEȚ CLAUDIU	prof. A. MOLDOVAN
IOAN EFTIMIE	ADRIANA VLAD
ec. MILU ALEXANDRESCU	Ing. HORIA BÂRSAN

Tiraj: 500 exemplare